

Arkiv. Reinys kalėjime Rusijoje

Sibire yra sudaryti ištisi pabaltiečių kaimai

Karo belaisviai ir civiliai tarnautojai, kurie grįžta dabar iš Rusijos į Vokietiją, parveža žinių ir apie sutiktus lietuvius rusų kalėjimuose bei priverčiamojo darbo stovyklose.

Vieno iš jų pasakojimu, **pusiau kariniame kalėjime prie Vladimiro, netoli Maskvos, vadinamoj "Vladimirkoj", tebekalinamas Vilniaus arkivyskupas Mečislovas Reinys kartu su Lvovo vyskupu.**

Ark. M. Reinys pasmerktas dešimčiai metų, apkaltintas už tariamą šnipinėjimą svetimos valstybės naudai ("Tuo pačiu, kaip žinome, buvo apkaltintas ir Vengrijos kardinolas Mindszenty, ir Prahos arkivyskupas Beran, ir lenkų kardinolas Višinskis, Red.).

Žinių apie arkivyskupo M. Reinio kalinimą perdavė vokiečių telegramų agentūra DPA ir vokiečių katalikų žinių tarnyba, o sausio 14 paskelbė stambus laikraštis "Frankfurter Allgemeine Zeitung" ir kiti laikraščiai.

* Kartu su vokiečiais belaisviais atvyko į Vokietiją ir vienas lietuvis, buvęs nepriklausomos Lietuvos karininkas, pasisakęs esąs vokiečiais. Jis lietuviškom įstaigom Vokietijoje suteikė naujų žinių apie ištremtųjų lietuvių gyvenimą Sibire, apie ten buvusius "darbo batalijonus", prievarta nusiųstus "savanoriškiem darbom", o taip pat apie ištisus baltų kaimus Sibire.

* Vokiečiai belaisviai, kurie

grįžo iš Rusijos ir buvo apsi- gyvenę rytų Vokietijoje, dabar bėga į vakarus. Prieš kelias dienas jų atvyko į vakarinį Berlyną apie 50. Jie pasisakė, kad juos apėmęs rytinėje Vokietijoje tokis pat siaubas kaip

Arkivysk. M. Reinys

UŽSAKYMŲ UŽ 7 MILIARDUS

Washingtonas. — Apsaugos departamentas du trečdaliu visų užsakymų atiduoda didžiosiom firmom. Liūto dalis tenka "General Motors". Per trejus metus Korejos reikalavimai gavo užsakymų už 7 milijardus.

Šitos firmos dabar nori savo veiklą dar labiau išplėsti. "General Motors" per dvejus metus tam skiria vieną milijardą. Jei kitos firmos taip pat darys, tai negalės būti jokios depresijos Amerikoje.

LIETUVIŲ VEIKĖJAI TARĖSI SU LENKAIS

Nuolat besikeičią pasaulio politiniai įvykiai gliauliečiai visų pavergtųjų kraštų reikalavimus ir jų tarpusavio santykius. Tuo susirūpinę kai kurie mūsų visuomenės veikėjai ir politinių grupių asmenys sausio 16 New Yorke buvo susitikę su įvairių lenkų politinių organizacijų ir partijų atstovais. Buvo pasikeista pažūrom į tarptautinę padėtį ir glaudesnių santykių reikalingumą. Visų buvo pabrėžta tokių susitikimų reikšmė. Jie bus daromi ir toliau.

Kviečia lietuvius, latvius, estus

Vokietijoje veikia koordinacinis antibolševikinės kovos centras kreipėsi atsišaukimu į Estijos, Latvijos ir Lietuvos emigracinius veikėjus, kviesdamas bendradarbiauti kovoje dėl laisvės.

Atsišaukime sako, kad Centras apjungia "Rusijos tautų emigracines jėgas" — armėnus, baškirus, gudus, gruzinus, kalmukus, Krymo totorius, mordvūnus, rusus, totorius, ukrainiečius ir kt. Pabrėžia savo

nusistatymą, kad Baltijos pačiom tautom priklausomus kovos apsispręsti už valstybinę nepriklausomybę, kaip tai buvo pripažinusi ir paskutinė teisėta Rusijos vyriausybė 1917; sovietinė aneksija negali būti pagrindus laikyti šiuos kraštus įjungtus į Rusiją.

Taip pat pasisakoma, kad į Centrą įėjusios tautos pasileiska teisę kiekviena skyriumi apspręsti savo valstybinę ateitį išlaisvinus nuo bolševizmo.

Rusijoje, kada kai kurie jų draugai, ieškodami darbo, turėjo užpildyti anketas ir tuoju buvo vėl sumiti.

* Netoli nuo Maskvos ir 10 kilometrų nuo Rybinsko stovykloje buvo laikoma 150 lietuvių; iš jų liko gyvų tik 15.

* Omsko miškuose bedirdamas nusilo ir mirė Butkus iš išaulių apskrities. Rusas čia pat ištraukė jam iš už marškinėlių laikomą duonos gabalėlį, druską ir numovė batus.

KOREJOS BELAISVIAI JAU LAISVĖJE

Korejoje sausio 20 indų kariuomenės-sargybos karo belaisvius paleido. Apie paleidimą belaisviai jau iš anksto žinojo ir savo džiugavimą reiškė dainom, eisenom stovyklos rajone. Liekančiųjų pas komunistus stovykloje buvo tamsu ir tylu.

Išlaisvinamųjų sutikti nuvyko iš Tokio gen. Hull, vyr. sąjungininkų vadas. Prez. Rhee belaisvių atsakymą grįžti pas komunistus įvertino kaip didžiausią iki šiol komunistų ideologinį pralaimėjimą.

Belaisviai sunkvežimiais gabenami — kiniečiai į uostą, iš kur bus perkelti laivais į

* Čekoslovakijoje duotas įsakymas baigti su priešvokiška kampanija ir toliau apie vokiečius atsiliepti palankiai. Gal net ims kalbėti apie vokiečių grąžinimą į Sudetus?

Pakrikimo šmėkla Italijoje

Roma. — Amintore Fanfani naują Italijos vyriausybę sudarė. Joje nėra nei de Gasperi nei Pellos. Jos programą monarchistai vadina "kairia": paskubinti žemės reformą, sumažinti bedarbių skaičių, padidinti eksportą, statyti naujų namų, patvirtinti europinio saugumo bendruomenės sutartis.

Vieni krikščionys demokratai daugumos neturi. Jeigu jų nepalaikys monarchistai, kurie dabar pareiškė balsuosią prieš, tai Italijai gresia pakrikimas. Tai paaiškės ateinančią savaitę.

SUSITINKA SU MOTINA Italijoje, Undine mieste, sūnus, grįžęs iš neilgės Sovietų Sąjungoje po 10 metų, kuriuos praleidė priverčiamojo darbo stovyklose. Kartu grįžo dar 18 italų belaisvių.

DEFICITO 3 MILIARDAI

Amerikos biudžetas ateinančiam metam numatomas su 3 milijardais deficito. Du trečdaliai išlaidų bus skirta krašto apsaugai.

Persijos konfliktas su Anglija dėl naftos, kuris tęsiasi jau treti metai, tvirtinama, per du tris mėnesius sėkmingai baigsis. Tarpininkauja amerikiečiai.

* Jau paleidžiant į laisvę 64 kiniečiai apsisprendė grįžti pas komunistus; prie jų prisidėjo ir 32 šiaurės karejiečiai.

Kaip laikysis Prancūzija

Prancūzijos vyriausybė davė instrukcijas savo užsienių reikalų ministeriui Bidault, kuris vyksta su 30 palydovų į Berlyno konferenciją:

1. nesileisti su rusais į dery-

bas, kuriose 'uz Indokinijos karo baigimą reiktų paaukoti Europinio saugumo bendruomenę;

2. nesimti tarpininko rolės, nes tai nuvertintų Prancūzijos reikšmę;

3. neremti rusų siūlymo šaukti penkių konferenciją su kom. Kinija.

ŠIŲ DIENŲ VAIKAI

New Yorke prieš pat Kalėdas neparėjo namo iš mokyklos mokinė Darlene Behrens, 16 metų, ir jos draugas Fred Graumann, 15 metų. Tik dabar juos surado policija dviviečiu dviračiu besirengiančius leistas į Arizonos dykumas. Jie norėjo jas pervažiuoti ir susirasti nuolatinio darbo, kad paskui galėtų susituokti. Policija išgelbėjo juos iš tikros mirties ir grąžino tėvam.

Dulles pasisakė tikįs, kad konferencija baigsis per tris savaites, ir jis galės dalyvauti Amerikos valstybių užs. reik. ministerių konferencijoje, kuri įvyks kovo 1 Caracas, Venesueloje.

Dulles į Berlyną išvyksta sausio 21 prezidento lėktuvu.

* Visoje Vokietijoje Berlyno konferencijos metui paskelbtos maldos už taiką..

KONFERENCIJA — TIK LAIKO GAIŠINIMAS

Jei Molotovas nenorės Vokietijos sujungimo

Washingtonas. Dėl būsimosios Berlyno konferencijos valstybės sekretorius Dulles pareiškė:

Berlyno užsienių reikalų ministerių konferencija būtų tik laiko gaišinimas, jei Rusija laikytųsi savo ligišolinio siekimo — suskaldyt Vakarų ir juos įbauginti. Jis tikįs, kad Molotovas atvyks su pozityviais sumanymais, ir konferen-

cija bus istorinė, jei Molotovas atvyks nusistatęs Vokietiją sujungti ir Austrijai duoti taikos sutartį.

"Austrija turi būti išvaduota. Tam nėra jokių kliūčių; reikia tik geros valios. Vokietija turi būti sujungta. Tai gali įvykti, jei tik keturios okupacinės jėgos nukels užtvanas ir leis laisvais rinkimais sudaryti vyriausybę."

Ar teismas bus saliamoniškas?

Brooklynietis dažytojas Harry Hillers, būdamas kariuomenėje ir pakliuvęs į Vokietiją, ten įsimylėjo vokietaitę, ją parsikvietė paskui į Ameriką ir vedė. Susilaukė sūnaus. Viena

dieną žmona išėjo su vaiku ir paliko raščiuoką, kad jiedu išvyksta... Grįžo į Vokietiją. Hillers sutaupeš pinigų, išvyko taip pat į Vokietiją. Susirado žmoną ir sūnų Stuttgarte. Vieną dieną išėjo ten su sūnum pasivaikščioti ir dingo. Žmona su amerikiečiu advokatu atsiėjo jau Londono aerodrome sėdant į lėktuvą. Policija ji ir sūnų sulaukė. Anglijos teismas dabar sprendžia, kam gi sūnus priklauso: motinai ar tėvui.

Jungtinės Tautosose

* Indija reikalauja svarstyti Korejos klausimą Jungtinėse Tautosose. Reikalavimą palaiko 12 valstybių. Priešinasī nac. Kinija. JV siūlo atidėti. Kitos 36 dar nepasisakė.

VALSTYBĖS SEKRETORIUS John F. Dulles spaudos atstovams pareiškė, kad Berlyno konferencija gali būti bergėdžia, jei rusai laikysis senos savo taktikos.

Ką gali Maskva siūlyti?

Sveicarų "Basler Nechrichen" dienraštis kelia klausimą, ką Vakarai galėtų siūlyti Maskvai už Vokietijos sujungimą ir taikos sutartį su Austrija. Pirmiausia tai kom. Kinijos pripažinimą. Esą ne tik anglai to reikalauja, bet yra ir Amerikoje politikų, kurie tam pritaria. Toliau — tai "pripažinti dabartines Europos sienas, tarp jų pripažinti de jure Baltijos valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą, pripažinti taip pat dabartinę padėtį satelitinuose kraštuose. Kad Vakarai būtų pasiryžę šitą kainą mokėti, tam neturim tuo tarpu nė mažiausio ženklo."

* Vilkas patvirtino dabartinę Vykdomosios Tarybos sudėtį dar metam.

GYVULIŲ FARMA POLITIKUOJA

Linija viduje: sustiprinti veiklą prieš tautybes vardan rusiško imperializmo • Linija Berlyne: laikytis išmėgintos skaldymo ir infiltracijos taktikos.

"Herald Tribune" vakar priminė rašytojo George Orwell satyrą, vardu "Gyvulių farma." Taip rašytojas pavadino komunistinę valstybę. Farmoje sako rašytojas — visi gyvuliai lygūs; tik vieni labiau lygūs; už kitus. Komunistinėje Sovietų Sąjungoje taip pat visos tautos lygios; tik vienos labiau lygios už kitas. Labiausiai iš visų 'lygūs' yra rusai, didžiariausiai, kuriems priskiriama apie 80-100 milijonų galvų.

Nusikratę Berija, kuris paskutiniu metu norėjo atsiremti atskirų tautinių respublikų reikšme, tai pabrėždamas, dabar Malenkovas su Molotovu nesislėpdami pasisako už rusų imperializmą. Naciai su Hitleriu dingo. Bet nacinį išrinktosios tautos kultą perėmė didžiariausiai kom. Rusijos vadai.

Aiškiausiai jie tai pademonstravo proklamacijose sausio 19 apie trijų šimtų metų sukaktį, kaip Ukraina yra susijungusi su Rusija. Kom. partijos centro komiteto proklamacijose vos ne Orvelio žodžiais pasako, kad Sovietų Sąjungoje visos tautos lygios, bet 'vadovaujanti tarp jų yra rusų tauta. Taigi rusai "labiau lygūs" už visus kitus lygius.

Rusų imperializmo pretenzijas dar labiau išreiškė ta proga Ukrainos naujas min. pirmininkas N. Kalčenko. Jis pasiskelbė: Ukraina susijungė su Rusija visiem laikam. Ir pagrasino: jokie separatistiniai nacionalistiniai buržuaziniai sąjūdžiai nebus toleruojami....

Taip, nebus. Kova prieš tokius sąjūdžius naujai pravesta Gruzijoje. Ji pramatoma iš naujo Ukrainoje. Pažymėtina, kad ir Lietuvoje įsakyta gausiai atšvesti Ukrainos susijungimą su Rusija.

Olandai patvirtino

Olandijos parlamentas ir senatas pagaliau patvirtino europinio saugumo bendruomenės sutartį.

Pirmieji ją patvirtino vokiečiai, nors prezidentas Heussas dar tvirtinimo nepasirašė. Belgijoje patvirtino parlamentas, senatas dar nepatvirtino. Dar nesvarstė Prancūzija, Italija ir Luksemburgas.

Taigi visi turi pajusti, kad vieni gyvuliai turi būti "labiau lygūs" už kitus.

Tai linija namie. O linijai užsieniuose pažinti dėmesio verti garsai, su kuriais iš gyvulių farmos išlydimas Molotovas į Berlyną.

Ten, Maskvos farmoje, tiki, kad ji turi daugiau naudoti tada, kai kapitalistiniai kraštai kariauja, negu tada, kai pati Maskva imasi agresijos.. Kiek daug naudoti jai davė abudu pasauliniai karai, o kiek nedaug pelnė, kai pati užpuolė Suomiją ar Koreją..

Tiki taip pat, kad karas tarp kapitalistinių kraštų neišvenigiamas. Tad maskvinės strategijos uždavinys — sukliudyti europinių kraštų susijungimą ir santykiuoti su atskirais kraštais net garantijas imant, Baltijos valstybės buvo kaltinamos taip pat už sąjungos sudarymą.

Rems farmos atstovas individualius Prancūzijos ir net Vokietijos interesus pažadais. Dabar aiškėja, kad ir pastarajai duota suprasti, jog Sovietai pripažinsią Vokietijai Elzasą ir Lotaringiją mainais už žemes anapus Neissės ir Oderio, jeigu...

Molotovas parems reikalavimą, kad dėl Vokietijos vyriausybės susitarų rytinė ir vakarinės Vokietijos vyriausybės, nes tokioje sutartyje vyriausybėje Maskvos farma turėtų savo agentus. Taipgi buvo padaryta ir su Kinija.

Dulles tiesiai įspėjo, kad Molotovas nemėgintų Vakarų skaldyti.

Vadinas, Dulles jau pažįsta gyvulių farmos notūrą.

VORKUTOJE

Roma. — Italai vis dar pasigenda negrįžtančių belaisvių iš Rusijos, nors bolševikai sakosi jau viską atidavę. Grįžę vokiečiai pasakė, kad vienoje Vorkutos stovykloje buvo kalinamas pasaulinio garso italų pamokslininkas vienuolis Leonis, kuris buvo karo kapelionas ir pateko į bolševikų rankas. Jis esąs nuteistas taip pat dešimčiai metų. Nuo pat karo pabaigos apie jį nebuvo jokių žinių.

Paslaptinga pilis Austrijos pasienyje

MASKVOS TARNYBOJE (5)

PREZIDENTAS su žmona atostogų metu Augusta, Ga.

Prezidento diena

Sausio 20 suėjo metai, kada generolas D. D. Eisenhoweris pakėlė ranką, ištarė priešais žodžius ir pradėjo naują gyvenimą — nebe generolo, o prezidento.

Su 63 metais amželio nelengva prisiderinti prie naujo stiliaus. Jis buvo pratęs kariuomenėje duoti įsakymus, o dabar pamatė, kad įsakymus mėgsta duoti Kongresas ir kad reikia kitokio takto savo sumanymam paversti Kongreso sumanymais.

Tačiau Eisenhoweriui reikėjo ir karinis aiškumas, tikslumas, trumpumas. Jis mėgsta, kad kiekvienas klausimas jam būtų referuotas trumpai ir aiškiai — viename popierio puslapy. Pasakojama, kad vienas pareigūnas nusiskundęs negalėjęs svarbios problemos išdėstyti viename puslapy. Tada Eisenhoweris paėmęs lapą popierio, perlenkęs jį pusiau ir padavęs nustebsiam pareigūnui: prašau, dabar turite du puslapius...

Kai prezidento bendradarbiai paruošia raštus jam pasirašyti ir pažymi: "Aš", "Mamo vyriausybė", prezidentas braukia lauk ir vieną ir kitą ir įrašo: "Vyriausybė", "Respublikonų vyriausybė."

Vyriausybės posėdžius pradeda tylia malda, paskui jau vyriausybės nariai išdėsto reikalus, ir daromi sprendimai. Kas savaitę jis tariasi ūkiniais reikalais su Arthur F. Burns, kuris yra ekonominės tarybos pirmininkas, ir su Gabriel S. Hauge, adm. patarėju ūkiniam reikalui.

Prezidentas nesijaučia jaukus su spaudos atstovais. Ne taip kaip Rooseveltas ar Trumanas. Jam rodos, kad spaudos atstovų dalis jam nepalankiai nusiteikę. Tą prezidento nusiteikimą jaučia spaudos atstovai ir laikosi kritiškai jo atžvilgiu. Prezidentas nemėgsta, kad aprašintų jo asmeninio gyvenimo smulkmenas.

REIKALAUJA NEPRIKLAUSOMYBĖS

Indokininėje naujas Vietnamo min. pirmininkas princas Bun Loe taip pat pareikalavo, kad jo kraštui būtų duota pilna nepriklausomybė. Sąjungoje su Prancūzijos unija jis gali būti kaip lygus su lygiu. Prancūzija vis dar išsiskutinėja, kad ji palaipsniui eisianti prie to, nors ir Amerika skatina duoti savo sąjungininkui pilną nepriklausomybę.

Tarnybos laiką prezidentas aiškiai skiria nuo asmeninio laiko. Po tarnybos jis retai susitikinėja namie su savo bendradarbiais vyriausybės nariais. Tokis valstybės sekretorius, kurį Eisenhoweris labai gerbia, pas prezidentą daug rečiau praleidžia vakarus nei jo pavaduotojas gen. W. B. Smith, jo senas kariuomenės bičiulis. Daug kas net mano, kad B. Smitho nuomonė prezidentui esanti svaresnė nei bet kieno kito, gal išskyrus jo paties brolių Miltoną Eisenhoweri.

Asmeninį laiką jis mėgsta praleisti namie. Tada jis su intymiu draugu būreliu mėgsta bridžą žaisti, nors šis žaidimas ir negali atstoti jo mėgstamiausio lauko žaidimo — golfo. Namie mėgsta žiūrėti televizijos, skaityti Mark Twaino "Pilgrim's Progress". Rimtų skaitymų nemėgsta.

Prezidento diena

sutvarkyta valandomis — kaip kariuomenėje ar kalėjime. Atsikelia pusiau septintą. Po pusvalandžio pusryčiai — daugiausia greipfrutas ir kava; stipresni pusryčiai, jei dalyvauja koks kongresmanas. Aštuntą valandą eina jau į tarnybą. Ten sekretorius pateikia jam naujausias žinias. Nuo devintos priėmimai, kurie trunka iki pirmos. Yra diena vidutinė, jei atsilanko trys ar keturi kongresmanai, vienas ambasadorius, farmų lyderis, pora vyriausybės narių, viena užsienių delegacija, pera religinės ar tautinės visuomenės delegacijų. Pirmą - antrą valandą pietūs, dažnai su svečias. Po antros iki trijų vėl priėmimai. Nuo trečios iki šeštos dirba prie stalo su popieriais — skaito dokumentus, įstatymų projektus, raportus, kalbų projektus. Nuo šeštos pertrauka, kurios metu plaukioja, sportuoja, piešia. Pusiau aštuntą vakarienė — jau su jautienos ar viščiuko kepsniais ir dažnai su — svečias, artimais intymiais draugais.

Vakaras praeina su Mrs. Eisenhower

televizijos ar filmo bežiūrint, ar su draugais beždžiant bridžą. Pusiau dvyliktą jau į lovą, kurioje dar pasiima žurnalą ar lengvą knygą, kad išblaškytų ir padėtų nuskęsti į nakty, kurioje užmiršta, kad ateis kita vėl tokia pat visuomenės vergo, atsiprašau, prezidento diena. M.

Dudas staigų išvykimą, pasirodė paskiau, organizavo vienas bavarietis baronas Erwin von Aretin, didelis monarchijos šalininkas, kuris jam buvo labai palankus, kaip buvusiam naciui. Argentinoj buvo nemaža

nacių, senų Aretino pažįstamu. Į juos Dudas gavo tam tikras ir rekomendacijas.

Dar daugiau. Per Aretiną, kaip tardymas parodė, Dudas turėjo gerus ryšius su bavarų laikraštininku Johannes Muel-

ler, kuris turėjo savo pilį, Elmau, netoli Vokietijos-Austrijos sienos. Joje gyveno ne tik Mueller, bet ir jo šeimos senas draugas baronienė Mariane von Tempelhoff, žmona generolo, kuris buvo Romelio štabo viršininkas.

Dar prieš karą, lankydamas Vokietijos kariuomenės štabą, buvo atvykęs Amerikos gen. Wedemeyeris su žmona. Jie susipažino ir susibčiuliavo su baronais Tempelhoff. Po karo inspektuodamas Vokietiją gen. Wedemeyeris su žmona laikė savo pareiga praleisti savaitgalį su baroniene Tempelhoff.

Dudas mokėjo ir tai panaudoti. Kaip Muellerio draugas jis buvo rekomendavęs baronienę jos vaikams mokytoją Richter, kuris taip pat buvo slaptas sovietų agentas. Kai baronienė grįžo į savo Elmau iš pasimatymo su Wedemeyeriais, ji daug pasakojo apie pasimatymą Muelleriui ir mokytojui Richteriui, kuris pasilabėjimą smulkiai perdavė ir Dudas.

Elmau pilis sudomino saugumo agentą ir kitomis savo paslaptimis. Pro ją nelegaliai keliavo per sieną komunistų įtakoje esančios žydų teroristinės organizacijos Irgun Zvai Leumi nariai. Pusė visos pilies buvo pavesta žinia Philipp Auerbachui, kuris prie amerikiečių komisaro Bavarijoje buvo pareigūnas politiškai persekiojimų reikalams. Tos pilies pusė ir buvo skirta V.V.N. (nukentėjusiems nuo nacių režimo). Toji sąjunga buvo gal būt saugiausia priedanga sovietiniams šni-

pams Vokietijoje. Jos globojami šimtai sovietų agentų atvyko į Vokietiją. Dėl to 1948 buvo rūpintasi, kad tos sąjungos nariai nebūtų įleidžiami į Ameriką.

Pro Elmau pilį buvo gabenami žmonės ne tik į Vokietiją, bet ir iš Vokietijos. Čia vėl buvo jausti Dudas ranka.

Eilė vokiečių, daugiausia technikų, kurie Augsburgėje dirbo amerikiečiams su kokiems projektams, buvo pagrobti ir pergabenti rusams.

Dudas buvo išsidirbęs ypatingą techniką žmonėms grobti. Jis numatyta žmogų pakviesdavo biznio reikalais. Kai jis atvykdavo, Dudas patikimi policininkai jį areštudavo, kuo nors pakaltindami — arba jo dokumentai netvarkoje, ar jis įtariamas juodos rinkos spekuliacija, ar nusikaltęs eismo taisyklėm. Kalėjimo celėje suimtas randa kitą, kuris jį staiga pažįsta kaip buvusį didesnį ar mažesnį karo nusikaltėlį. Dar daugiau, jis tvirtina, kad suimtas nusikaltęs prieš rusus. Jei reikia, atsisas ir dar vienas toks liudininkas. Paprastai per tris dienas pristatydavo sovietų karininkas, reikalaujamas išduoti karo nusikaltėlį pagal susitarimą. Visi karininko popieriai puikiausioje tvarkoje. Rusija savo kalinį atsiima. Skamba kaip sapnas, kad šios teroristinės gaujos rankos galėjo Augsburgėje, pramonės mieste kaip Buffalo, pasiekti kiekvieną

Amerikos okupaciniams pareigūnams padedant. Dudas terorą pažino gerai ir

tremtiniai DP stovyklose. Daugelis antisovietinių stipriau pasireikusių DP Dudas dėka amerikiečių karinės valdžios saugumo bylose buvo užregistruoti kai triukšmadariai ir nepageidaujami. Dudas pageidaujant eilė DP buvo deportuoti į Rusiją. Nesvarbu, ar jie buvo Sovietų piliečiai, ar jie buvo iš teritorijų, kurias Sovietai buvo užėmę. Dudas noras buvo paremiamas pareigūnų, suklimpusių toje pačioje juodojoje rinkoje.

Autoriui 1947 pasisekė išaiškinti taip pat, kaip Dudas išdavė sovietams ir amerikiečių agentą.

Dudas pirmiausia susipažino su tuo žmogum, vienu iš DP. Paskyrė jam draugą pasikvietęs pas save į vašes. Trečiu kartu pasiūlė pavažiuoti į užmiestį pasivašinti. Apie dvidešimt mylių nuo Augsburgės Friedberge jį nugirdė, tada jau įsimitė į automobilį ir patraukė tiesiai į Weideną prie Sovietų sienos. Susitiko sovietų automobilį su keturiais rusais, jiems perdavė dar veik be sąmonės esantį žmogų, ir, pakaitęs automobilio ženklus, grįžo Dudas su draugais atgal.

Tik tada, kai pareigūnas jau turėjo pakankamai medžiagos tardymui ir pakvietė pas save Dudas, tas nepasirodė — jis staiga buvo dingęs, kaip minėta, į Argentina.

Tie Amerikos pareigūnai, kurie Dudas palaikė ir jį globoje, likę nenubausti. Gal tai viena iš priežasčių, kodėl ir autorius savo knygą pavadino "Nenubaustu nusikaltimu." M.

SPAUDA DĖL VLIKO REFORMOS

Pati spauda mažai svarsto projektus Vliko reformuoti. Ji daugiau informuoja tai, kas daroma politiniuose užkulisiuose.

N. Lietuva jau gruodžio 30 pranešė, kad Vliko reformų klausimas svarstomas New Yorke. Esą norima sumažinti grupių skaičių Vlike.

Esą "dabar jau visiems išryškėja, kad Vlike, rimtai klausimą statant, turėtų būti šios pagrindinės, vadinamos didžiosios srovės: tautininkų, krikščionių, demokratų, liaudininkų ir socialdemokratų, kaip gyvos ir veiksmingos. Satelitinės gi srovės tesiglaudžia prie pagrindinių srovių ir tesudaro jų 'sparnus', praktikuojamus ir kitose šalyse.

"Kaip tenka patirti, Vliko reforma šia prasme ir laikanti gaires. Atrodo, tai sveika tendencija."

Nors čia kalbama, kad tai "visų" tokia nuomonė, bet iš tikrųjų tai daugiausia liaudininkų žmonių siekimas.

Tas siekimas artimas ir liaudininkų žmogui K. Škirpai, kuris aną siūlymą praplėsdamas, išėjo su atskiru projektu, atpasakotu T. Žiburiuose ir ištiesai paskelbtu Kary 1953 gruodžio mėn. nr. Ten K. Škirpa siūlo Vliko Vykdomyją Tarybą paleisti ir jos vietoj sudaryti "Lietuvos politinę ir diplomatinę misiją".

Tai misijai vadovauti turėtų S. Lozoraitis, o jos narius deleguotų iš savo pusės Vlikas ir 1941 Laik. Vyriausybė. Toliau Vlikas turės būti perorganizuotas taip, kaip siūlo liaudininkų žmonės — jį sudaryti turėtų tik keturių srovių atstovai: kr. dem., tautininkai, liaudininkai ir socialdemokratai. Tos srovės Vlike turėtų ne po vieną, bet po tris atstovus. Į pačią "politinę ir diplomatinę misiją" narius parinkti taip, kad joje būtų taip pat atstovaujamos tos keturios srovės. Reziščencijos organizacijom reiktų "padėkoti."

Blokai reformų reikaluose Amerikos Lietuvis sausio 8 taip pat rašo apie pagyvėjusius pasitarimus, kurie visi sukasi New Yorke. Tačiau daugiau dėl reformų pasisakąs "liberalinis susigrupavimas", o "konservatyvinis blokas kol kas aiškiau nepasisakąs."

Kas tas "liberalinis susigrupavimas" ir "konservatyvinis blokas", laikraštis nepaaiškina. Tik iš to, kad toliau informuoja apie iniciatyvą reformoms, reiškiamą pirma liaudininkų, dabar tautininkų, išėitų, kad pastaruosius laikraštis vadina tuo "liberaliniu susigrupavimu." Pats laikraštis vis dėlto pasisako už nesiskubinimą.

Prieš liaudininkų žmonių iniciatyvą susiaurinti grupių skaičių Vlike tas pats laikraštis N. Lietuva sausio 13 jau informuoja apie kitą iniciatyvą — grupių skaičių praplėsti.

Esą "dabar ryškėja: Vlikas reikia perkelti į Ameriką, Vliko sudėtis reikia praplėsti ir sustiprinti; Vlikas turėtų pošėdžiauti sesijomis, o nuolat veikty jo prezidiumas ar biuras; Europoje liktų Vliko delegatūra ar Vykdomyji Taryba (?); Vliko sudėtin galėtų grįžti pagal tam tikras sąlygas pašalintieji, išėjusieji ir naujai susiformavusieji (?);

tuojau turėtų būti suaukta Vliko konferencija išsiaiškinti esamai padėčiai ir nubrėžti ateities darbų gaires."

Ši informacija sutaria su žiniom, atėjusiom iš Europos apie tautininkų projektą. Papildomai tenka pridurti, kad tautininkų siūloma

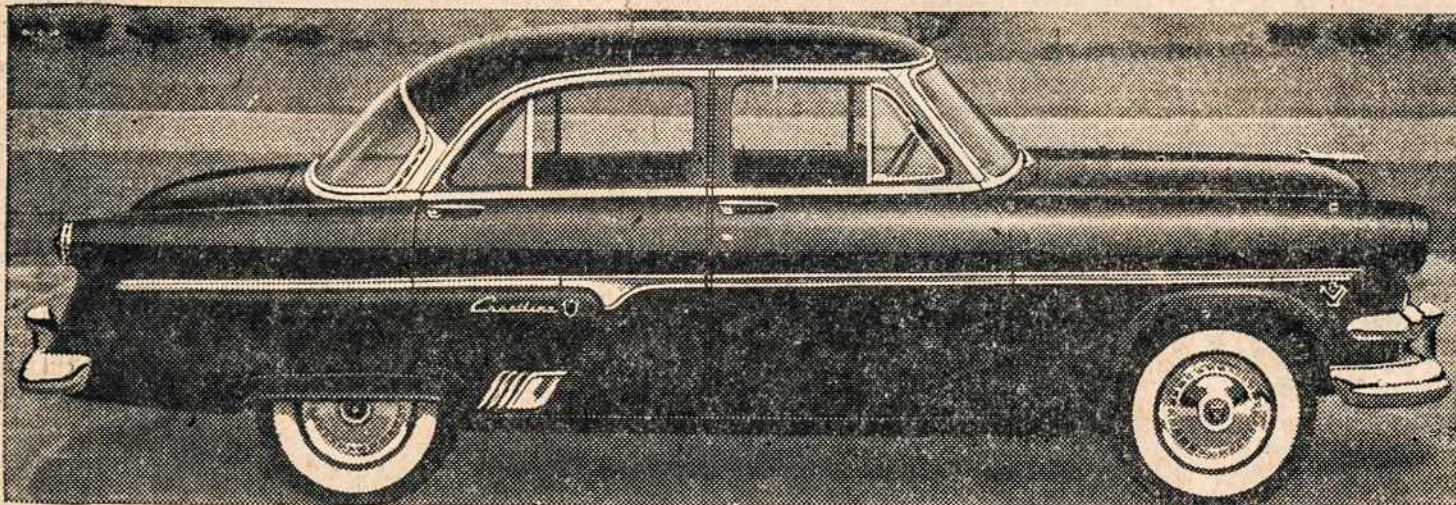
atsisakyti nuo ligišiolinio tvirtinimo, kad Vlikas turi laikytis pagrindo, turėto Lietuvoje, nes pasikeitus padėčiai jau seniai Vlikas to pagrindo po kojom nebeturįs. Santykiuose su diplomatais tegali būti pasiinforamavimas, bet ne subordnacija.

L. Prapuolenis "Į Laisvę" laikrašty siūlo sudaryti "vieningą tremties politinę sprendžiamąją viršūnę". "Tokios viršūnės sudėtyje turi būti įgalintos reprezentuoti visos gyvosios tremties lietuvių jėgos. Turėtų būti surastas kelias

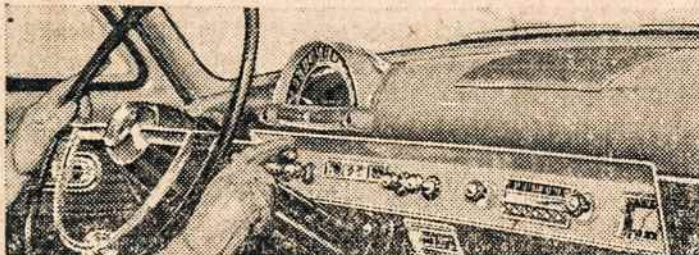
įjungti į tokią viršūnę pačios laisvojo pasaulio lietuvių bendruomenės demokratiniu būdu rinktiems atstovams.

Juk faktiškai ši bendruomenė yra vienintelis realus tremties politinės vadovybės visu-

(Nukelta į 4 psl.)

Gero automobilio stilius. Ryškus pavyzdys gero automobilio grožio ir pigios kainos savo rūšyje... tai naujas Crestline Fordor. Jis yra pavyzdinis automobilis Amerikos keliams.

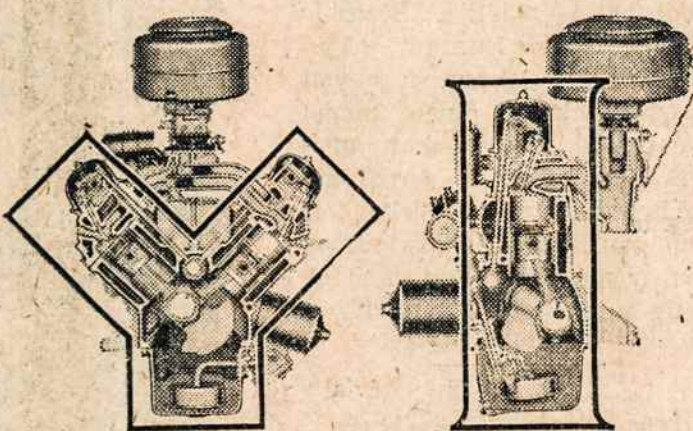

Naujoji Astra-Dial prietaisų skalė yra viršų dėl greitesnio pastabumo ir saugumo matuojant greitį. Atsarginės šviesos nurodo generatoriaus ir aliejaus spaudimo išteklių.

Stiliui atitinkamas vidus Forde užtikrina jums pilną grožį! Spalvotų medžiagų vidaus išmušimas yra antrasis '54 Fordo dalininkas... daro Fordą stiliaus vadovu.

Štai Kas rodoma mūsų parodos rūmuose!

Naujasis Y-block V-8 su nauja giliau įdubimo dėže ir laisvai sukamomis valvėmis, turi 130 a.j. su 18% didesne jėga. Naudodami mažiau gazo, galite džiaugtis visomis V-8 pirmenybėmis.

Naujasis I-block Six turi 115 a. j. ir 14% didesnę jėgą. Kaip ir V-8, jis turi Fordo labai tobulą degimo kamerą, kuri pilnai ir ekonomiškai taupo degalą.

'54 Fordas duoda jums ekstra brangiųjų automobilių savybės nuosmūčius stiliuje, veikime ir kelionėje, kuriuos galėtumėt tikėtis rasti tik brangios Rainos automobiliuose.

Nauja Ball-Joint priekio lygsvara

Nesudėtinga, suderinta lygsvara atstoja king-pin sistemą, kurią daugelis automobilių tebevartoja. Ši revoliucinė naujoji sistema pašalina 12 pagrindinių dalykų... dėl didesnio patogumo padeda nulaikyti vairą... važinėjimą daro lygesniu.

Užėik ir pamėgink vairuoti.

'54 Ford

F.D.A.F.

DARBININKAS Bolševikai niekada nebuvo nuoširdūs

Svarbesnieji bruožai Neprikl. Lietuvos santykiuose su Sovietų Rusija (2)

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

PRENUMERATOS KAINA

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Laimėjo žmogaus teisę apsispręsti

Korejoje paleisti belaisviai, atsisakę grįžti pas komunistus. Paleido juos neutrali komisija, vadovaujama indų gen. Thimayya, nes pasibaigę sutartas terminas belaisviams įtikinti, kad jie dar pergalvotų: nori grįžti pas komunistus ar ne. Kone visi belaisviai, kurie dar anksčiau, būdami sąjungininkų nelaisvėje, pareiškė nenorį daugiau komunistų matyti, savo griežto nusistatymo laikėsi ir toliau. Jokie komunistų įtikinėjimai, gąsdinimai ir kamantinėjimai jų minties nepakeitė. Tai buvo komunistam didelis smūgis, dėl kurio užkliuvo ir taikos konferencija.

Komunistai dėjo visas pastangas, kad belaisvių apklausinėjimas dar būtų pratęstas, kad jie būtų dar ir toliau laikomi neutralioje stovykloje ir varginami "smegenų plovimu". Neutralioji komisija, išskyrus joje dalyvavusius lenkus ir čekus, su tuo nesutiko, nes jos pareigos pasibaigė pagal karo paliaubų sutartį. Ji leido belaisviams eiti ten, kur jie nori. Nenorėjusius pas komunistus grįžti amerikiečiai priėmė ir paleido. Komunistai "savųjų" dar nepriima. Tai jų protestas, kad klausimas "negerai" išspręstas. Negerai, ne taip, kaip jie norėjo. O jie norėjo, kad būtų apsišaukta belaisviais be jokio jų atsiklausymo, ar jie nori grįžti ar nenori.

Seniau tokio klausimo niekada negalėjo kilti. Karys, patekęs į nelaisvę, tiksliai ir laukė dienos, kada jis bus paleistas ir galės grįžti namo. Dabar yra priešingai. Dabar ne tik karys, bet ir civilis žmogus džiaugiasi, jei tiksliai gali iš namų pabėgti. Bėga jis, tiesa, su skaudama širdimi, kaip iš degančių namų, nes bėga savo gyvybę saugodamas. Kur tik komunistai įsivyravę, gyvenimo ten jau nėra. Tai rodo ypač kinų belaisvių atsakymas grįžti, nes niekas nėra taip prie namų ir žemės prisirišęs kaip kinietis.

Reikalas, žinoma, komunistam nemalonus, priešingas jų propagandai, kad jie žmonėms neša gerovę. Jei iš tikrųjų taip būtų, tai nereikėtų griebtis prievartos, "plauti smegenis" ir su virve ant kaklo vesti belaisvį namo.

Kai buvo dar deramasi dėl karo paliaubų, daug kas labai bijojo, kad sąjungininkai tos virvės belaisviams ant kaklo neužrištų. Buvo būkštaujama, kas bus su belaisviais, suvarytais į neutralią stovyklą, kurios priežiūra buvo pavesta gana palankiai komunistam komisijai. Gerai, kad pasibaigė viskas garbingai, nors belaisviai ir be reikalo dar turėjo kentėti ir ne vienas galvą padėjo. Galima atsidusti, kad žmoniškumas vis dėlto laimėjo, ir kas ištvėrė visas kančias, šią dieną yra laisvas.

Daugumas Amerikos laikraščių giria indų gen. Thimayya, kad jis pasisakė už belaisvių paleidimą, apklausinėjimo terminui pasibaigus. Generolas tuo būdu atitaisė savo vardą, kuris buvo aptemęs pirmosiomis belaisvių apklausinėjimo dienomis, kai buvo pavartojęs net jėgą, versdamas belaisvius klausyti "komunizmo pamokų".

Pasirašydama tą svarbią sutartį Lietuvos delegacija klausimo nestatė, kiek bolševikai gali būti nuoširdūs. Bet šią dieną, susidariusi jau šioleiškai toki istorinei perspektyvai, tas klausimas pravartu pagvilinti.

Kurdami visai svetimą krikščioniškai civilizacijai santvarką, bolševikai derybų su Lietuva metu jautėsi visiškai nuo aplinkinio pasaulio izoliuoti. Visi su pasibaigėjimu sekę vykdymas Rusijoje žudynes ir mėgino net intervencijos keliu bolševizmo išgalėjimą Rusijoje stabdyti. Apie pripažinimą naujai sukurtu Sovietų režimu tuomet ir kalbos nebuvo. Dėl to, siekiami prasimušti iš tokios izoliacijos, bolševikai turėjo branginti naujai susidarantįs santykius su savo kad ir mažais kaimynais. Taip pat jiems rūpėjo nepastumėti Lietuvos į Lenkijos, arba Vokietijos glėbį.

Bet iš antros pusės lengva yra pastebėti, kad bolševikai buvo suinteresuoti taikos sutartimi su Lietuva kaip įrankiu savo propagandai. Skaitant tos sutarties įžangą ir jos pirmuosius straipsnius, krinta į akį, kad ten bolševikai skelbiasi taikos čempionais ir savinasi tuos aukštus taikos idealus, kurie tuomet rūpėjo žmonijai. Bolševikai lyg ir norėjo ta sutartimi pasakyti:

— Štai, žiūrėkite, kokie mes geri! Mes leidžiame atsiskirti nuo Rusijos kraštams, kurie jai priklausė. Mes pripažįstame tų atsiskyrusių kraštų nepriklausomybę ir net padedame jiems įsikurti... Kur jūs esate matė tokius pavyzdžius istorijoje?

Propaganda visada yra neatskiriama sūrišta su politine bolševikų veikla. Kiekvieną pasitaikiusią progą jie tam išnaudoja. O nepamirškime, kad 1920 m. Maskva dar neturėjo tų propagandos priemonių, kuriomis ji naudojasi šią dieną. Dėl to netenka abejoti, kad per taikos sutartį su Lietuva bolševikai siekė ir pasireklamuoti.

Bet ar jie tikėjo tuomet Lietuvos nepriklausomybę, kurią jie sutartyje iškilmingai pripažino? Ar nebuvo čia klaidingo žaidimo, kaip kad vėliau 1939 m. rudenį? Kad bolševizmo siekimai jau tuomet buvo numa-

PRANAS DAILIDĖ

tyti ir vedė į pasaulio užkariavimą, kurio bolševikai siekia ir šią dieną, nėra jokios abejonės. Nepriklausoma Lietuva nefigūravo bolševikų tolimesnės ateities planuose. Jie tik laikinai taikėsi prie susidariusios padėties. Kai jie kare su Lenkija liko nugalėti, ir Lietuva buvo atskirta nuo Sovietų Rusijos "lenkišku kyliu", Maskvai teko noroms ar nenoroms pasirašyti su Lietuva taikos sutartį vykdyti. Bet kas būtų atsitikę, jeigu karą su Lenkija būtų laimėjęs bolševikai, galima tik spėlioti. Patsai sutarties vykdymas iš bolševikų pusės rodė, kad jie buvo mažai ta sutartimi susinteresuoti.

II

Maskva randa reikalo duoti naujų taikungumo įrodymų, bet dėl taikos sutarties su Lietuva vykdymo mažai siejosi.

Atsitiko taip, kad 1920 m. liepos 15 d., t. y. į tris dienas po taikos sutarties su Lietuva pasirašymo, bolševikai vėl užėmė Vilnių. Lietuvos vyriausybė pareikalavo, kad sovietų kariuo-

menė iš Lietuvos teritorijos pasitrauktų. Tai buvo gana o-pus Lietuvos ir Sovietų Rusijos santykių bandymas.

Netekę Vilniaus krašto, lenkai pradėjo kalbinti lietuvius į bendrą frontą prieš bolševikus ir oficialiai pasiūlė karinę sąjungą prieš Maskvą. Sovietų Rusijos valdovai suprato, kad tokiu atveju, neišpildyti Lietuvos reikalavimą buvo rizikinga. Atsakydamas evakuoti užimtą Lietuvos teritoriją galėjo būti palaikytas iš Lietuvos pusės taikos sutarties laužymu ir pasipriešinimu. Dėl to rugpjūčio 6 d. jie susitarė su lietuviams dėl Vilniaus krašto evakuavimo ir rugpjūčio 28 d. Lietuvos kariuomenė įžengė į Vilnių, o Lenkijos vyriausybė gavo Lietuvos neutraliteto rusų-lenkų kare pareiškimą.

Vilniaus krašto evakuavimas ir jo perdavimas Lietuvai tebeinančio karo su Lenkija sąlygomis lietuviams atrodė geru ženklu. Jis padidino lietuvių pasitikėjimą taikos sutartimi. Lietuvos vyriausybė dabar turėjo didesnį pagrindo laukti, kad Sovietai bus sąžiningi ir

kitus sutarties nuostatus vyk-dant.

Prie užsienių reikalų ministerijos Kaune buvo įsteigtas ypatingas skyrius, kurio tiesioginis uždavinys buvo tos sutarties vykdymas. Skyrius rinko žinias apie karo metu išvežtus iš Lietuvos įstaigų archyvus ir turta ir siuntė tas žinias į Maskvą. O Maskvoje veikė taip pat tam tikra taikai su Rusija vykdyti komisija. Komisijos bendradarbiai pagal gautas iš Ypatingojo Skyriaus žinias bei nurodymus ir patys asmeniškai ir per sovietų įstaigas dėjo pastangas reikalaujamus archyvus ar turta surasti ir grąžinti į Lietuvą. Pareiškėjimai sakyti turta ir archyvų ėjo po visą plačiąją Rusiją. Ne-

Pasistiprinkim plepalais iš užsienio

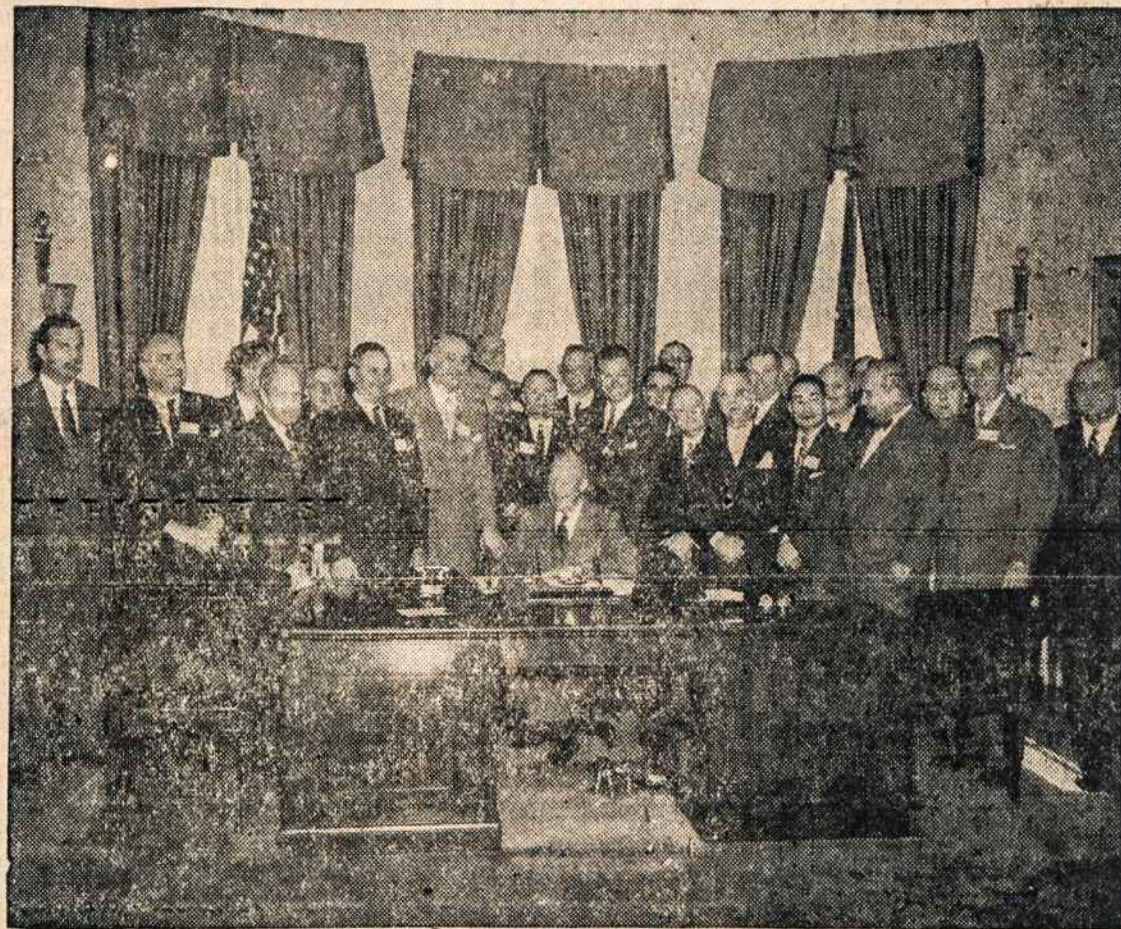
Lietuvoje įsakyta, kad literatūra būtų "socialistinė-realistinė." Tai reiškia, kad rašyti reikia tai, ko neturi būti ir kas turi būti. Tarp to, kas neturi būti, rašytojai parašo ir, kas iš tikrųjų yra. Šitaip yra atsiradusi viena nauja tema Lietuvos gyvenime ir raštuose — radijo klausymas iš užsienio.

Ar gali būti aktuali tokia tema Amerikoje, ar laisvame pasauly? Ar daug kas iš čia klausosi, kas pranešinėjama Maskvos radijo. O Lietuvoje kitaip. Ten labai norima pasiklausyti ir "pasistiprinti plepalais iš užsienio", kaip tai yra pasakę sovietinės Lietuvos rašytojas Antanas Pakalnis apsakymėlyje iš Lietuvos kaimo gyvenimo. Ten jis duoda tokį vaizdelį:

— Tai ką, Juozap, musėt, parūkysim, užsienio pasiklausysim? — galvą kryptelėjęs į radijo aparatą ir žvilgterėjęs į laikrodį tardavo Naudžiūnas. Bartkus krypuodavo prie radijo aparato, pasilenkdamas sukalioldavo jungiklius. Kambarys prisipildydavo spiegančių, traškančių garsų, pasigirdavo tai silpstantis, tai vėl atsigauantis diktatoriaus balsas. Naudžiūnas prie radijo dėžės priglausdavo ausį. Pagavęs vieną kitą žodį, jis suklusdavo, prasižio-davo, rodindamas stambius rudus dantis.

"Ir ko jis čia pas tave landžioja? Zinia, ko, Pasistiprinti ten tu plepalais iš užsienio."

Autorius vienoj vietoj net prasitaria, kokių laikų klausoma... Nes kartą, aparatą ką tik įjungus ir dar nesusiėškojus, ko norima, iš aparato pasigirdo: "Kalba Vilnius. Dabar yra dvidešimt valandų ir trisdešimt minučių."

Kas... 16 d. buvo pirma JAV įvairių tautų atstovai, kurie sudaro Respublikonų Tautinio Komiteto patariamąją grupę. Lietu vius atstovavo V. Kvetkas.

AUGUST STRINDBERG

ATĖNUOSE

2. — Na, aš manau, kad Zeusui atėjo paskutinės dienos. Vėl pasigirdo perspėjantis Periklio balsas: — Valstybiniai dievai! Tyliu, draugai! Kleonas klausosi! Dabar eikime į puotą, paieškokime mūsų pasikalbėjimui sienų, sienų be ausų. Prilaikyk mane, Fidijau, aš kažkodėl pavargau.

Prie Sokrato priėjo Platonas. — Mokytojau, duok man nešti tavo apsiaustą, — prašė jis. — Tai mano garbinga pareiga, jaunuoli, — pertraukė jį Alkijadis. — Ji buvo tavo, — pasakė Sokratas, — dabar ji Placia-kakčio — Platono. Nepamiršk vardo. Jis paeina nuo Kodro, paskutiniojo karaliaus, paaukojusio savo gyvybę dėl savo tautos išlaisvinimo. Platonas kilęs iš karališkos giminės.

Jie nuėjo šventa gatve prie Dionyzo teatro, kur netoli gyvena Alkibijadis.

— Na, aš manau, kad Zeusui atėjo paskutinės dienos. Vėl pasigirdo perspėjantis Periklio balsas: — Valstybiniai dievai! Tyliu, draugai! Kleonas klausosi! Dabar eikime į puotą, paieškokime mūsų pasikalbėjimui sienų, sienų be ausų. Prilaikyk mane, Fidijau, aš kažkodėl pavargau.

Prie Sokrato priėjo Platonas. — Mokytojau, duok man nešti tavo apsiaustą, — prašė jis. — Tai mano garbinga pareiga, jaunuoli, — pertraukė jį Alkijadis. — Ji buvo tavo, — pasakė Sokratas, — dabar ji Placia-kakčio — Platono. Nepamiršk vardo. Jis paeina nuo Kodro, paskutiniojo karaliaus, paaukojusio savo gyvybę dėl savo tautos išlaisvinimo. Platonas kilęs iš karališkos giminės.

Jie nuėjo šventa gatve prie Dionyzo teatro, kur netoli gyvena Alkibijadis.

— Na, aš manau, kad Zeusui atėjo paskutinės dienos. Vėl pasigirdo perspėjantis Periklio balsas: — Valstybiniai dievai! Tyliu, draugai! Kleonas klausosi! Dabar eikime į puotą, paieškokime mūsų pasikalbėjimui sienų, sienų be ausų. Prilaikyk mane, Fidijau, aš kažkodėl pavargau.

Prie Sokrato priėjo Platonas. — Mokytojau, duok man nešti tavo apsiaustą, — prašė jis. — Tai mano garbinga pareiga, jaunuoli, — pertraukė jį Alkijadis. — Ji buvo tavo, — pasakė Sokratas, — dabar ji Placia-kakčio — Platono. Nepamiršk vardo. Jis paeina nuo Kodro, paskutiniojo karaliaus, paaukojusio savo gyvybę dėl savo tautos išlaisvinimo. Platonas kilęs iš karališkos giminės.

Jie nuėjo šventa gatve prie Dionyzo teatro, kur netoli gyvena Alkibijadis.

Demagogas Kleonas tikrai iš pasalų klausėsi. Bet tai darė ir kitas žmogus. Jo oda buvo geltona, o barzda juoda; jis atrodė priklausęs prie amatininkų luomo. Kai filosofų būrelis atsitolino, Kleonas išėjo iš už statulos, padėjo ant nepažįstamojo peties ranką ir pasakė: — Tu girdėjai pasikalbėjimą? — Žinoma, girdėjau, — atsakė tas. — Gali būti liudininku? — Aš negaliu būti liudininku, aš esu svetimšalis. — Bet jut tu girdėjai, kaip buvo tyčiojama iš valstybės dievų? — Aš esu sirijietis ir žinau tik vieną tikrąjį Dievą. Jūsų dievas nėra manasis. — Vadinasi, tu esi žydas. Kaip tu vadiniesi? — Aš esu izraelitas iš Levitų giminės, ir mano dabartinis vardas Kartafilas. — Vadinasi, finikietis. — Ne, žydas. Mano protėviai atėjo iš Uro žemės į Chaldėją, pateko į egiptiečių nelaisvę, bet buvo Mozės atvesti į Chanano žemę, kur, mūsų karaliu Dovydui ir Saliamonui viespa-taujant, mes buvome galingi. — Nežinau! — Prieš du šimtus metų mūsų miestas Jeruzolimas buvo

Babilonijos karaliaus Nabuchodonosaro sugriautas, ir mūsų tauta išvesta į nelaisvę Babilonan. Kai Babilonijos karalystė buvo užimta persų karaliaus, mes patekom po persų jungu ir dejavome prie Kserkso įpėdinio Salaminiečio, kurį mes praminėme Agasferu.

— Ar nori tu liudyti prieš tuos dievų niekintojus? — Ne, Kleone, nes jūs stabmeldžiai, o Sokratas ir jo draugai netiki į jūsų stabus, ir tai jiems bus užskaityta kaip nuopelnas. Man pasirodė, kad Sokratas greičiau gerbia Vieną, Nematomąjį, kurio vardo negalima išarti. Todėl aš neludydysiu prieš jį.

— Tu esi jų pusėje? Na tai eik, bet saugokis. Eik! — Abraomo, Izaoko ir Jokūbo Dievas saugos mane, kol aš ir mano giminė pildome jo įsakymus!

Kleonas kolonadoje pamatė savo draugą ir amato bendrą Anitą, todėl ir atleido atkaklų jį žyda, kuris skubiai dingo sikomoru alėjoje.

Anitas, kalliadirbis ir valstybės vyras, priėjo, garsiai skaitydamas savo parašytą kalbą, kurią jis ruošėsi pasakyti: — Atėnai ir Sparta, štai ginčo verti klausimai.

— Prieš du šimtus metų mūsų miestas Jeruzolimas buvo

ramino, nes ir jis gali būti išrinktas miesto valdovu. Tada jiedu sustojo ties valstybės dievais.

— Aš netikiu į orakulus, — kalbėjo Kleonas, bet valstybės tvirtumą reikalauja tam tikro vieningumo visame kame: įstatymuose, papročiuose, religijose. Todėl aš palaikau valstybės dievus.

— Aš taip pat palaikau valstybės dievus, kol juos palaiko liaudis.

Svečiai susirinko pas Alkibijadį. Vakarais buvo šiltas, todėl stalas buvo paruoštas kие-me, apsuptame portiku iš korintiškių kolonų, tarp kurių kabėjo žibintai, nušviesdami kие-mą.

Tai buvo lengva vakarienė su apynių vainikais ir vyno taurėmis.

Aspazija, vienintelė moteris, atsisėdo garbingoje vietoje šalia Periklio. Ji, savo vergių lydimą, buvo atėjusi anksčiau ir nekantriai laukė kalbėtojų grumtynių pradžios. Bet Periklis buvo apsiniaukęs ir nuvargęs. Sokratas tylėdamas gulėjo aukštieknikas ir žiūrėjo viršun, į žvaigždes. Euripidas kramtė virbą ir buvo blogai nusiteikęs. Fidijus maigė duonos rutuliukus, po jo pirštais į-gauvančius žvėrių formas. Protagoras snibždėjo su Platonu,

kuris su jaunuolišku drovumu laikėsi atokiau. Stalo gale sėdėjo griaučiai su rožių vainiku ant baltos kaktos. Norėdamas sušvelninti siaubą, kurį kėlė šis nekviestas svečias, Alkibijadis įkišo jam tarp priekinių dantų svogūną ir į ranką lėliją; atrodė, kad griaučiai ją uosto.

Valandėlę jie ginčijosi, kas yra moteris, bet greit užstojo tylos minutė. Buvo karšta ir tvanku. Tai nebuvo audra, o kažkas ir ją panašaus; visi buvo apimti kažkokio neramaus laukimo.

Staiga griaučių ranka su lengva bildesiu nusileido ant kelių. Gėlė, kurią jie lakė, nukrito aslon.

Visi pašoko; Alkibijadis taip pat, bet, supykęs ant savęs už tokį parodymą, jis paėmė taurę ir išėjo į priekį: — Griaučiai nori išgerti! Aš geriu su jais! Kas išgers su manim? Sokratas moka tai daryti geriausiai iš visų; jis išgeria pusę taurės neatsikvėpęs, nemirktelėjęs.

— Ne, ne šią dieną! Vynas man atrodo kartus!

Staiga vaizdas pasikeitė. Skelietas lyg apšvaigęs žmogus, atsislėjo užpakalin; žibintai ant savo grandžių sulingavo, druskinė apšvertė ir išsibarstė ant stalo...

— Oi, oi! — sušuko Alkibijadis, — Ar aš girtas, ar šis kambarys apšvaigo?

Visus apėmė siaubas, bet Sokratas gražino ramumą: — Arti Dievas! Ramiau! Žemė juda, ir aš girdžiu... Kas tai, perkūnija? Ne! Tai žemės drebėjimas!

Visi pašoko, bet Sokratas tęsė: — Nurimkite, jau praėjo! — Kai visi sušėdo, jis tęsė: — Aš buvau penkerių metų, kai Spartoje įvyko žemės drebėjimas; žuvo dvidešimt tūkstančių žmonių, išliko tik šeši namai. Tada buvo Sparta! Dabar Atėnai! Taip, draugai, kažkoks balsas man sako: žūsime mes prieš laiką, kaip pašauti paukščiai!

Sulojo šuo ir šuktelėjo durų sargas. Įėjo nekviestas svečias, Jis atrodė sujaudintas.

— Perikli, — svyrudamas pradėjo atėjusis, — tavo ir mūsų draugas, Atėnų ir Eladės pasididžiavimas, Fidijus kaltinamas...

— Stok, tyliu!

— Kaltinamas — gėda ir neliovė — negaliu to be ašarų pasakyti...

— Sakyk!

(Bus daugiau)

Pavardžių atlietuvavimo reikalu

L. DAMBRIŪNAS

1949 metais lietuviai tremtiniai pradėjo keltis iš Europos į Ameriką dideliais būriais. Šiemet tad daug kam sukaks penkeri metai, kaip čia atsirado, ir dėl to daug kas priims Amerikos pilietybę. Gaunant pilietybės dokumentus, galima taisyti, keisti ar ir pasirinkti visai naują pavardę.

lietuvintos pavardės yra daug gražesnės už anas su lenkiškom uodegom? Lygiai Matulis ar Matulaitis yra gražesnė už Matulevičių, Brazaitis už Ambravevičių, Zymanas už Zekevičių, Gražiūnas už Graževičių, Karaliūnas už Karalevičių, Grinius už Grinevičių ir t.t.

Visiems lietuviams, kurių pavardės yra sulenkintos, suvokiemos ar iš viso nėra lietuviškos, yra dabar proga savo pavardes pataisyti. Tą reikalą yra jau kėles Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas B. Babrauskas Čikagos Lietuvių Draugijos susirinkime. Aš noriu prie jo prisidėti ir to reikalo svarbą ypatingai pabrėžti. Būtu labai gera, kad ir kiti laikraščiai to reikalo nepamirštų.

Suprantama, kad negražu ne tik įsikibus laikytis sulenkintos pavardės, bet lygiai negražu ir pavardę suvokietinti, prancūzinti ar angliinti. Dėl to būtų nepateisinama, jei Vysniauskas savo pavardę "pataisytų" į Cherry (Vaitas į White, Steponavičius į Stephens, ar Stepp, Jutkevičius į Jutt, Strikulis į Strikol, Kirstukas į Kirstuk ir pan. Mes galime suprasti ir pateisinti savo protėvius, kurių pavardės dažnai prieš jų norą buvo seniau sulenkintos ar suamerikonintos. Bet negalime pateisinti šiandien susipratusių lietuvių, ypač inteligentų, kurie nenorėtų savo pavardės atlietuvinti arba sąmoningai ją daryti.

Visi žinom, kad lietuviškų pavardžių yra labai daug sulenkintų, t. y. tokių, kurios turi lenkišką ar apskritai slaviskų pavardžių galūnes. Dažniausios slaviskos mūsų pavardžių galūnės yra šios: -auskas, -auskis, -inskas, -inskis, -eckas, -eckis, -ickis, -olskis, -avičius, -evičius ir kt.

Kalbant apie tai, kas aukščiau pasakyta, trumpai, reikia pažymėti štai kas: 1) pavardės reikia atlietuvinti, t. y. Banevičius pakeistinas į Banį, Banaity, Banėną, Banionį, Baniūną ir pan. arba galima pasirinkti ir visai naują pavardę; 2) trumpinant jokių būdu neatmesti lietuviškos galūnės, t. y. negalima Strikulis, Kviečinskas, Mackevičius trumpinti į Strikol, Qwinn, Mackevich ir pan.; 3) rašyti tik lietuviška rašyba, pvz. Šimkus, bet ne Shimkus. Kiekvienas, kuris turėtų kokių kalbinių abejonių lietuvinamas savo pavardę, gali pasitarti su kuriuo nors kalbininku ar šiaip lituanistu mokytoju, kurių yra kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje.

Su šiom galūnėm pavardžių yra daugybė. Paminėsiu dažnesnes. Petrauskas, Kazlauskas, Jankauskas, Ivanauskas yra labai dažnos pavardės. Gana plačiai žinomos ir Babrauskas, Barauskas, Bieliauskas, Černiauskas, Dambrauskas, Gabaliauskas, Kavaliauskas, Labanauskas, Malinauskas, Pauplauskas, Sabaliauskas, Šidlauskas, Vainauskas, Vasiliauskas, Zalkauskas, Zukauskas, Bačinskas, Baužinskas, Kačinskis, Mrozinskis, Stašinskis, Žilinskis, Babickas, Krivickas, Navickas, Novickis, Nemickas, Savickas, Zubrickas, Augėvičius, Augustinavičius, Bacevičius, Bagdanavičius, Kasperavičius, Krupavičius, Petračiūnas, Smilgevičius, Vaitkevičius, Žilevičius, Osmolskis, Dobrovolskis, ir daugybė kitų.

Vakarų sąjungininkai, vos tik pasibaigus karui, sudarė rimtą komisiją ir ėmėsi tirti, kas atsitiko su Hitleriu. Surinkti daviniai rodo, kad jis Berlyne nusizudė. Tik bolševikai tai komisijai netalkino ir nedavė žinių, ką jie rado prie Hitlerio slėpynės, kuri pateko į jų rankas. Dėl to tebesklysta gandai, kad Hitleris galėjęs dar pasprukti arba patekti raudoniesiems į rankas.

Visos šios ir panašios pavardės turi būti pataisytos ar pakeistos. Taisyti verčia dvi priežastys. Viena, jos yra dažnai per ilgos, kai kurios net penkių skiemėnų, ir dėl to nepraktiškos. Ypač Amerikoje nemėgiamos ilgos pavardės. Negalima sakyti, kad jos būtų ir gražios. Antra daug svarbesnė priežastis — tai jų nelietuviškumas. Kai kurių jų tėra svetimai tik galūnė, bet kitų nelietuviškos visos dalys, pvz. Černiauskas, Vrubliauskas, Zukauskas, Navickas, Krivickas ir pan.

Paskutinės nuomonės laikosi brooklyniskė "Laisvė." Jos dėdami straipsniai ir įvairios žinios su tiksliais Kremliaus paaiškinimais rodo, kad ji labai gerai Maskvos informuojama. Vadinas, savo tvirtinimo apie Hitlerį iš piršto neišlaužė. Gal būtų, tik nepasizūrėjo ir pasiskubino atskleisti Maskvos dar slepiamą paslaptį. Už tai "Laisvės" redaktoriai gali susilaukti Berijos likimo, jei kada atsiderėtų jie savo mielam bolševikų rojuje. Bet tiek to su

Kukloje vienuolyno celėje sausio 27 minės 25 metus kunigystės jubiliejų T. Norbertas Švambaris, OFM. Šio kuklaus pranciškono gyvenime, žiūrint pasaulio įprastomis akimis, nesimato jokių didingų darbų, bet žmogaus didybės nevisada galime pastebėti vien tik iš orinių darbų. Ją greičiau rasime kasdieninėse pareigose ir be didelių reklamų.

T. Norbertas Švambaris, O. F. M. gimė 1895 Daumantų km., šiauliu par. Pirmojo karo metu likimas nubloškė į Rusiją, kur Petrapilyje baigė gimnaziją ir teko pergyventi bolševikų revoliuciją. Besiturintis Lietuvos kariuomenėi, jis stoja jos eilėnais ir kovėsi fronte su Lietuvos priešais. Įstoja 1922 į pranciškonus ir, baigęs teologijos studijas Vokietijoje, įšventinamas į kunigus 1929 m. sausio 27.

Lietuvis ejo įvairias vienuolyno pareigas, važinėjo vesdamas misijas bei rekolekcijas, dirbo su organizacijom, o didžiausias buvo jam malonumas — tai dėstyti mokyklose vaikams tikėjimo, tiesas.

Jubiliasas mėgsta daug skaičiuoti ir yra didelis askezės ir mistikos žinovas. Ypač yra pasisavinęs šv. Jono nuo Kryžiaus ir šv. Teresės didžiosios mintis.

Pagaliau dar viena pastaba. Jei gaunant pilietybės dokumentus koks valdininkas patartų pavardę "suamerikoninti", tai reikia jam priminti, kad Eisenhowerio pavardė nėra angliška, bet vokiška, ir tariama taip, kaip vokičiai taria. Todėl jei Amerikos prezidentas neišsžadėjo savo vokiškos pavardės, tai kodėl lietuvis turėtų išsžadėti savosios lietuviškos pavardės?

Pagaliau dar viena pastaba. Jei gaunant pilietybės dokumentus koks valdininkas patartų pavardę "suamerikoninti", tai reikia jam priminti, kad Eisenhowerio pavardė nėra angliška, bet vokiška, ir tariama taip, kaip vokičiai taria. Todėl jei Amerikos prezidentas neišsžadėjo savo vokiškos pavardės, tai kodėl lietuvis turėtų išsžadėti savosios lietuviškos pavardės?

VYSKUPAS B. FLANAGAN PAS PUTNAMO SESELES

Sausio 6 d. 10 val. ryto, dvi Nek. Pr. Švč. Merg. Marijos Kongregacijos seserys, Sesuo M. Kristofora — Irena Imbrasaitė ir Sesuo M. Terezina — Marija Grajauskaitė padarė savo amžinuosius įžadus ir Ses. M. Jonė - Ona Laurinaitė, pirmuosius. Jų įžadus priėmė, Šv. Mišias atnašavo ir suteikė Švč. Sakramento palaiminimą, Norwich vyskupas, Jo Ekscelencija vysk. Bernard J. Flanagan, D.D. Vyskupui asistavo

Tėv. St. Saplys, MIC ir Kun. J. Pugevičius bei Kongregacijos kapellonas, Kun. St. Yla. Sėsurų choras ir bendrabučio mergaitės giedojo lietuviškas giesmes. Svečių tarpe buvo tarp kitų ir Kun. Dr. J. Aviza. Sėsurims rekolekcijas vedė Tėvas J. Bružikas, S. J. Iškilėms pasibaigus ir po pietų, bendrabučio mergaitės savo dainomis ir tautiniais šokiais nustebino ir pradžiugino Jo Ekscelenciją. Atsisveikini-

mo kalboje jis tai prisiminė ir pagyrė seseles, kad jos palaikė kančias ir perduodančios jaunimui šį brangų tautos turtą. Palikęs mergaičių ratelį, vysk. Bernard Flanagan ir jo kancleris kun. Paul St. Onge dar kurį laiką pasilikę seselių tarpe. Ses. M. Aloyza, Kongregacijos vyresnioji, supažindino Jo Ekscelenciją trumpai su Kongregacijos istorija, darbais ir siekiais. Pasidžiaugė Jo Ekscelencija turįs proga susipažinti su savo diecezijos Kongregacijomis ir kad ši yra pirmoji, kurią aplankė. Apgailestavo Lietuvoje likusių seselių padėtį, įžiūrėdamas ir Apaizdos ranką, kad bent maža Kongregacijos dalis galėjo įsikurti Amerikoje ir tęsti savo įsteigto arkivysk. Jurgio Matulaičio pradėtą darbą Bažnyčiai ir savo tautai.

ATSIDURĖ PAS FUERERĮ... SOVIETŲ SAJUNGOJE

skelbia komunistinė "Laisvė"

tuo Rojum Mizara, kuris prakleidė Hitlerio paslaptį! Geriau pasižiūrėkime, kaip jis įrodė, kad

Hitlerio pėdų reikia ieškoti Sibire.

Kaip jau buvo "Darbininke" minėta, sausio 14 d. "Laisvė" paskelbė neva vysk. K. Paltaroko straipsnį. Iš kur jį paėmė, niekio nepasakė. Neparasė to nei kita dieną, sausio 15, kai R. Mizara dar grįžo prie to straipsnio ir taip jį paaiškino:

"Šiuo savo straipsniu autorius skaudžiai užduoda per nosį mūsų laikams pranciškonams ir marijonams (suprask, "Darbininkui" ir "Draugui"), kurie nepasiekė, nes ir pats Mizara liudija (jis turi tikras žinias), jog "dūmta" tik prieš dešimtį metų; paskui jau ne. Per pastaruosius 6 metus natūralia mirtimi tiek daug kunigų taip pat negalėjo išmirti. Tai kur jie yra? Jie Berijos rankomis "sumazinti" arba, Mizaros žodžiais tariant, "išdūmė pas Hitlerį", tiktai ne į vakarus, o į Sibirą. Ar taip gali būti? Nagi, pasiklausykime, ką Mizara toliau porina.

sakys: permaža, nes Lietuva didelė šalis. Jei permaža, tai permaža dėl to, kad daug kunigų prieš dešimtį metų išdūmė pas Hitlerį. Bet aš nematau, kad būtų permaža."

Kadangi taip mano R. Mizara, tai taip mano ir Maskva, nes

ju nuomonės visada sutampa.

Matyti, anksčiau Maskvoje buvo galvojama, kad kunigų Lietuvoje dar liko per daug ir jų skaičių reikia "sumazinti". Taip ir buvo padaryta. Antai, Maskvos žinių agentūra 1947 metais viešai paskelbė, kad Lietuvoje tebėra 1332 kunigai. Dabar nurodoma jau tik 741. Trūksta 591. Kur jie galėjo dingti? Vakaru, kaip žinoma, nepasiekė, nes ir pats Mizara liudija (jis turi tikras žinias), jog "dūmta" tik prieš dešimtį metų; paskui jau ne. Per pastaruosius 6 metus natūralia mirtimi tiek daug kunigų taip pat negalėjo išmirti. Tai kur jie yra? Jie Berijos rankomis "sumazinti" arba, Mizaros žodžiais tariant, "išdūmė pas Hitlerį", tiktai ne į vakarus, o į Sibirą. Ar taip gali būti? Nagi, pasiklausykime, ką Mizara toliau porina.

Tėv. N. Švambaris, O.F.M.

Pergyvenęs pirmąją rusų okupaciją, rusams antrą kartą grįžtant, pasitraukė Vokietijoje ir su kitais tremtiniais atvyko Amerikon. Kiek pagyvenęs Greene, Me., persikėlė gyventi į Kennebunk Porto vienuolyną, kur ir dabar tebe gyvena.

Jubiliasą pagerbti vienuolyno gvardijonas T. Viktoras Gidžiūnas, OFM, sausio 27, lygiai tą patį dieną, kai prieš 25 m. buvo T. Norbertas įšventintas į kunigus, ruošia jubiliejinį minėjimą, kurio metu tėvai ir broliai pasidžiaugs kartu su T. Norbertu ir palinkės laimės ir pasisekimo altoriaus tarnyboje. K. T.

užsimenama, o buvo viso arti 1500 vienuolių; kad katekizacijos pamokų ir religinio auklėjimo laisvo taip pat nėra: kad katalikai visai neturi savo religinės spaudos ir t.t. Tai yra didelis smūgis per nosį bolševikiniam agentam, kurie norėjo "pranciškonų ir marijonų plepalus" atremti. Pasirodo, "Laisvė" pati sau įrėmė dar vieną pakistą ašaką ir teįrodė, kad... Hitlerio kaulų ar gyvos dar galvos reikia ieškoti Sibire.

O gal "Laisvė" laiko Hitleriu Malenkova, pas kurį atsiderė net 4 Lietuvos vyskupai? Juk Malenkovas išvertė net tokį didelį bolševikų tūzą Beriją. Lauksime, kada "Laisvė" ir tą paslaptį atidengs.

K. Žembrė

Kai visi skaitytojai džiaugiasi "Ateities" turiniu ir forma, tai administracija negali pasidžiaugti skaitytojų uolumu atsilyginant prenumeratą. Iki šiol mes laikėmės pastikėjimo principo. Manėm, kad skaitytojas bus sąžiningas ir už gaunamą laikraštį atsilygins, jei jis neprašo siuntinėjimą sustabdyti. Praktika taip nerodė. Už 1953 metus skaitytojai mums dar liko skolingi apie 800 dol. Su tokia pat skylė mes turime subalansuoti 1953 metų kasos knygą. Daug kartų apie tai esu rašęs ir asmeniškai ir spaudoje, vienok dalis skaitytojų liko mano raštams nebyliai. Šia proga išpėju visus "Ateities" skaitytojus, kurie nėra atsilyginę už 1953 metus, kad jiems š.m. "Ateities" pirmasis numeris nebus išsiųstas. Ateityje žurnalą siūsiame iš anksto neatsilyginusiam senam skaitytojui tik pusmetį, jei po pusės metų neprisirengs prenumeratos sumokėti, siuntimą nutrauksime.

"ATEITIES" ŽURNALO REIKALAI

Kai visi skaitytojai džiaugiasi "Ateities" turiniu ir forma, tai administracija negali pasidžiaugti skaitytojų uolumu atsilyginant prenumeratą.

Šia proga išpėju visus "Ateities" skaitytojus, kurie nėra atsilyginę už 1953 metus, kad jiems š.m. "Ateities" pirmasis numeris nebus išsiųstas. Ateityje žurnalą siūsiame iš anksto neatsilyginusiam senam skaitytojui tik pusmetį, jei po pusės metų neprisirengs prenumeratos sumokėti, siuntimą nutrauksime.

Čia pat noriu išreikšti nuoširdžią padėką visiems uoliesiems "Ateities" platintojams, o jų turime nemaža ir labai nuoširdžiai savo darbą atliekančių.

užsimenama, o buvo viso arti 1500 vienuolių; kad katekizacijos pamokų ir religinio auklėjimo laisvo taip pat nėra: kad katalikai visai neturi savo religinės spaudos ir t.t. Tai yra didelis smūgis per nosį bolševikiniam agentam, kurie norėjo "pranciškonų ir marijonų plepalus" atremti. Pasirodo, "Laisvė" pati sau įrėmė dar vieną pakistą ašaką ir teįrodė, kad... Hitlerio kaulų ar gyvos dar galvos reikia ieškoti Sibire.

O gal "Laisvė" laiko Hitleriu Malenkova, pas kurį atsiderė net 4 Lietuvos vyskupai? Juk Malenkovas išvertė net tokį didelį bolševikų tūzą Beriją. Lauksime, kada "Laisvė" ir tą paslaptį atidengs.

K. Žembrė

Kai visi skaitytojai džiaugiasi "Ateities" turiniu ir forma, tai administracija negali pasidžiaugti skaitytojų uolumu atsilyginant prenumeratą. Iki šiol mes laikėmės pastikėjimo principo. Manėm, kad skaitytojas bus sąžiningas ir už gaunamą laikraštį atsilygins, jei jis neprašo siuntinėjimą sustabdyti. Praktika taip nerodė. Už 1953 metus skaitytojai mums dar liko skolingi apie 800 dol. Su tokia pat skylė mes turime subalansuoti 1953 metų kasos knygą. Daug kartų apie tai esu rašęs ir asmeniškai ir spaudoje, vienok dalis skaitytojų liko mano raštams nebyliai. Šia proga išpėju visus "Ateities" skaitytojus, kurie nėra atsilyginę už 1953 metus, kad jiems š.m. "Ateities" pirmasis numeris nebus išsiųstas. Ateityje žurnalą siūsiame iš anksto neatsilyginusiam senam skaitytojui tik pusmetį, jei po pusės metų neprisirengs prenumeratos sumokėti, siuntimą nutrauksime.

TALKOS LEIDINIAI

palieka pėdsakus lietuvių literatūroj

1. Igno J. Šeinius RAUDONASIS TVANAS, sukėles sensaciją danų, suomių ir švedų skaitancioje visuomenėje, mums bus tol aktualus, kol mūsų tėvynė bus raudonojo tvano apsemta. 327 pusl. Su Stepo Zobarsko įvadu apie autorių. Kaina \$3.50.
2. Juozo Paukštelio KALMYNAI, premijuotas romanas, vienas iš gražiausių veikalų moderniškoje lietuvių literatūroje, vaizduojas laisvos Lietuvos jaunųjų meilės dramą. 4 spalvų viršelis. 239 pusl. Kaina \$2.50.
Abi knygas užsakant pas leidyklos įgaliotinį tik \$5.
TALKOS įgaliotinio adresas: Mr. Stepas Zobarskas, 85-42 91 St., Woodhaven 21, N. Y.

Dėl Vliko reformų

atkelta iš 2 psl.
meninis užnugaris, kurio reikšmė nuolat didėja tremties padėčiai ilgėjant."

Eltos Informacijos citavo J. Brazaičio pareiškime "Lietuvių dienoms" pakartotą Lietuvių Fronto reikalavimą atnaujinti ne Vliko organizaciją, bet atnaujinti jo dvasią — "atsinaujinti iš vidaus".

"kad laisvinimo organas būtų atlietas, jam reikia: a) asmeninės reformos — kad partijos ir kovos organizacijos į Vliką siųstų visuomeniniam darbu prityrusius ir pajėgius žmones; b) politinės reformos — kad būtų atstatytas aiškus ir neabejotinas rezistencinis Vliko charakteris ir kad Vliko visa veikla eitų laisvinimo kovos, ne atskirų grupių ar blokų interesų linkme; c) moralinės reformos — kad būtų išveistos visokios diskriminacijos, šmeižtai ir kad būtų atstatytas Vliko narių tarpusavio pasitikėjimas ir solidarumas; d) ekonominės — kad Vlikas konkrečiais ir regimais darbais pateisintų jam visuomenės sudedamas lėšas." Tai sąlygos, L.F. supratimu, Vlikui atsigausti."

Apžvalga rodo, kad reformų klausime pasireiškia eilė priešingų nusistatymų:

1. Dėl Vliko pagrindu: Pr. V. Raulinaitis iš vienos pusės palaiko mintį, kad Vlikas turi laikytis išsineštų iš Lietuvos pagrindu ir eiti konstitucinių organų bėdos pareigas; jam priešinosi tautininkų nuomonė, kuri įžiūri Vlike tik politinių grupių sambūrį. Kiti šį klausimą visai nutylėjo.

2. Dėl Vliko sudėties: K. Škirpa ir liaudininkai nori sušaurinti, kad liktų tik keturios srovės; tautininkai nori praplėsti, kad apimtų visas veikloje pasireiškusias organizacijas; L. Prapuolenio siūlymas — praplėsti į bendruomenės rinktų atstovų dalyvavimą.

Manome, kad tie visi priešingumai galima būtų išlyginti tik tada, jei būtų mažiau kalbama apie pagrindus, kompetencijas, pretenzijas, o apie tai, kaip geriau suorganizuoti pats darbas, veikla Lietuvos reikalui. Tada daugelis kitų "principinių" klausimų pasilarytu visai neaktualūs.

Senato rūmuose Washingtono lininiai rankšluosčiai pakeisti jau popieriniais. Tai reiškia taupymo politiką.

Senatoriams McCarthy ir Kennedy vedus, senate paliko tik keturi "senberniai" senatoriai.

JANUARY

SUN	MON	TUE	WED	THU	FR	SAT
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Join the **MARCH OF DIMES** IT WILL TAKE MORE IN '54!
January 2 to 31

DARBININKO METINIS VAKARAS

Lietuviškos pramogos gresia suvienodėti, sustabarėti. Kone visada tas pats — solistas dainininkas, baletas, choras, pasakui šokiai. Tokia programa jau gali neviloti šiais radijo ir televizijos laikais.

1. KĄ NORS NAUJO?

"Darbininkas" savo metiniuose pasirodymuose stengiasi surasti ką nors nauja. Bendradarbiaudamas artimai su dramo aktoriais, pernai jis su galvojo parodyti lietuvių literatūros klasiko B. Sruogos veikalą "Milžino paunksmė" — rimtą, iškilmingą, vaizduojantį

Mūsų laikų "Juokingos vertybės"

praeitį, Vytauto Didžiojo karūnavimosi kovą. Tada tas veikalas nebuvo suvaldintas, bet sudramatintai paskaitytas. Veikalas turėjo pagauti klausytoją savo skambančiu prasmingu žodžiu, ne vaidyba. Tai buvo naujieta, bandymas. Jis patiko intelektualam, mažiau patiko tiems, kurie save laiko silpniau išprusintais literatūroje ir mene.

Šiomet "Darbininko" sutelktą aktorijų grupę padarė kita eksperimentą: paėmė septyni-

liktojo amžiaus veikalą formos, techniką ir į ją įspraudė naują medžiagą, artimą šių dienų žiūrėtojų, esančiam čia pat salėje; pavartojo visas technines priemones, kad tas žiūrėtojas išgirstų jo dienos problemas, nebeatskirtų, kur čia jo gyvenimas, kur scena; kas yra surežisuota, kas natūraliai įvyksta.

2. MŪSŲ "JUOKINGOS VERTYBĖS"

Moljeras šaipėsi iš savo laikų visuomenės ydų, kurios tada buvo labai paplitusios ir virtusios mada. Tačiau tos ydos daugeliui tada atrodė kaip tikrosios vertybės, dorybės. Dėl to Moljeras ir pavadino jas — "juokingosios vertybės". Tačiau kiekvienas amžius turi savo, kaip sakoma, vinį, savo "vertybę", dėl kurios kraustosi iš proto, jos siekia, o iš tikrųjų tai tik juokinga vertybė. Moljero laikais tokia juokinga mada Prancūzijos visuomenėje buvo pagavus — dėtis poetu ir poezijos žinovu ir alpti dėl poetų palankumo.

Mūsų laikais tatau nėra mada. "Darbininkui" talkines teatralų kolektyvas mėgino žiūrėti, kas gi yra tokia juokinga mada šio laiko gyvenime, mūsų amerikoniškai lietuviškame gyvenime. Ižvelgti dabartis nėra lengva. Daug aiškiau gali kalbėti apie praeitį, apie tėvų klaidas, bet ne savo.

Moljero teksto atnaujintojas P. Jurkus atkreipė kaip tik dėmesį į santykius tarp naujųjų ir senųjų ateivių. Retai kuriame susitikime senieji nenusiskundžia naujaisiais, kurie nesasi prieš senuosius savo prana-

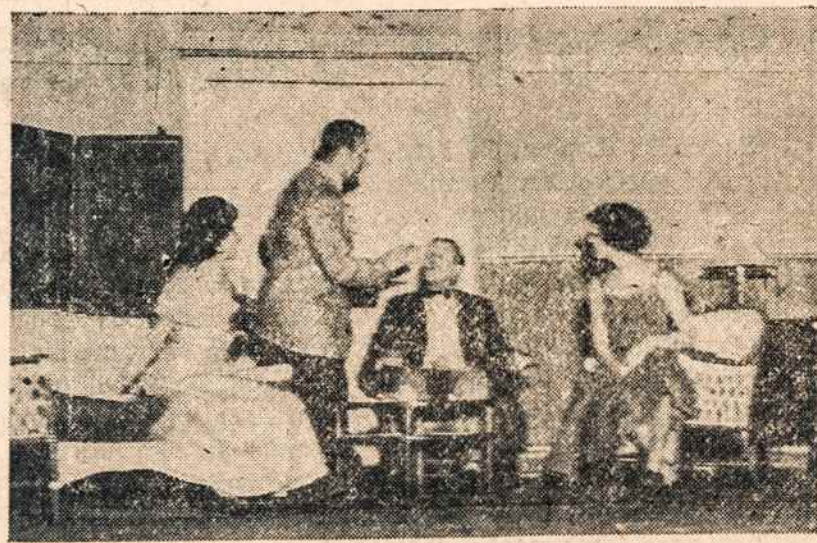
šumu. Dažnai toks nusiskundimas virsta ir mada. Iš kitos pusės autorius mėgino pagauti naujosios ateivių kartos jaunimo juokingą dvasios kertelę — nulietuvėjimą ir norą pagyventi amerikonišku gyvenimu, įsivaizduotu pagal filmą ir televiziją.

Šias mūsų dienų "juokingas brangenybes" kolektyvas įvilkė į gyvus Marcinkienės, Gražinos (kuri suamerikonino savo vardą į Gogo), Aldonos (suamerikoninusios į Aldo) ir brooklyninių padaužų pavidalus, ir leido jiems judėti rėmuose, kuriuos buvo nustatęs Moljeras. Kaip P. Jurkus, prieš prasidedant spektakliui paaiškino, čia buvo norėta sujungti Moljero ir lietuviškojo "Vilkolakio" tradicijas.

3. AR EKSPERIMENTAS PAVYKO?

Atsakymas dvejopas. Publikoje — taip. Jis palankus reagavimas buvo įtikinamas ženklas, kad mūsų dienų žiūrėtojų pagauna pirmoje eilėje vaidinimas. Tai patvirtino ir Waterburio scenos mėgėjų gastrolių. Antra, ji pagauna veikalas, kuris jo jausmus veikia ir verčia jaudintis arba iki juokų arba iki ašarų. Tai šio krašto ir šio meto brožuos. Su juo tenka skaitytis. Žanras pataikė kelia į žiūrėtoją.

Tačiau toks žanras yra ir pačiam kūrėjui pavojingas. Besiderindamas prie žiūrėtojo, gali ne jį iki tinkamo meninio lygio pakelti ir jo skonį patobulinti, bet pats iki jo nusileisti ir meninius reikalavimus sau sumažinti. Taigi keliant klausimą, kiek pasisekė sukurti meninį spektaklį, tenka pripažinti, kad režisierius Jur-

SCENA IS II PAVEIKSLO KAMBARYJE. Iš kairės į dešinę: V. Karėkaitė, K. Vasiliauskas, H. Kačinskas ir J. Bendoriūtė.

gis Blekaitis parodė daug kūrybinio išradimo, kad gautai pjesės medžiagai duotų gyvą sceninį vaizdą. Vaidybiškai jam puikiai talkino seni scenos vilkai — T. Daubaraitė (Marcinkienė), "bedarbiai" K. Vasiliauskas ir H. Kačinskas (nors jam čia buvo maža medžiagos pasireikšti). Su jais pasitempė ir dramų studijos jaunimas — J. Bendoriūtė (Gogo), V. Karėkaitė (Aldo), R. Adomaitis (daktaras), K. Gobašas (advokatas), J. Lapurka (tėvas).

Švariai ir vaidybiškai išbaigta buvo atlikta visas pirmas paveikslas, kuriame pasireiškė geraširdė, nors ir "niorve" paleidžianti, senoji lietuvišaliūninkė Marcinkienė, o taip pat ir "bomai", kurie savo silpnybę pavertė vaidybiškai gyvu, patiniu. komišku paveikslu. Jau silpnesnis buvo

antras paveikslas, kur reikėjo žaisti daugiau sąmojų, mažiau veiksmu, išryškinančiais "juokingasias brangenybes."

Laikydami Moljero komedijos struktūros, spektaklio autoriai pasijuto, kad negali joje sutilpti. Jie sumaniai ėmėsi pertraukos medžiagai papildyti ir charakteriam ryškinti (sąmojų pasikalbėjimu). Toliau tektų padaryti dar vieną žingsnį atsipalaiduojant nuo Moljero schemos. Vietoje pabaigoje žodžiais pasakytos moljerinio moralo ar nepravertų sukurti trečią paveikslą, kuriame toji išvada būtų parodyta nauju vaizdu. Tuo būtų gal laimėta daugiau sceninės medžiagos. Ir publikai tai geriau patiktų, nes būtų "ilgiau."

Žiūrovų buvo labai gausu, priėmė spektaklį šiltai.

IŠ VISUR

● Pranciškonų provincijos metiniai posėdžiai prasidėjo sausio 20 d. Kennebunk Port, Me. Be Provincio T. J. Gaillušio posėdžiuose dalyvauja provincijos paratėjai: T. J. Vaškys iš Greene, Me., T. B. Grauslys iš Toronto, T. L. Andriekus ir T. P. Gedgaudas iš Brooklyn.

● Vienintelė vieta, kur sutelktos visos seniau išleistos ir naujai išleidžiamos lietuviškos knygos, yra Lietuvių Spaudos Centras Amerikoje — Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Jau ketvirtį metų, kai Gabija lietuviškais leidiniais aprūpina ne tik New Yorko lietuvius, bet ir išplodo užsakytiems paštu visas vietoves Amerikoje ar užsieniuose. Užsakytojams paštu Gabija iki šiol persiuntė jau kelis tūkstančius lietuviškų knygų.

● Hartford, Conn. LDS 6-tos kuopos valdyba šioms metams paliko ta pati: pirm. Stasys Šrupša, vicepirm. Juozas Povilonis, izd. Petronėlė Manikas, nutarimų rašt. Juozas Bernotas, fin. rašt. A. Patekis, maršalka Kazys Balčiūnas. Kuopa kaip visada drauge su SLRKA ir Moterų Sąjunga atšalinančią vasarą rengs didelę bendrą gegužinę.

● Greenfield, Mass. LDS 113 kuopės metinis susirinkimas šaukiamas sekmadienį, sausio 24 d. 12 val. pas kuopos sekretorių Andrew Dėdiną, 97 Norwood St. Kviečiu visus narius ir "Darbininko" skaitytojus dalyvauti susirinkime ir užsimokėti "Darbininko" prenumeratą už 194 m.

● Pittsburgh, Pa. Metinis PLB-ės susirinkimas įvyks sausio 24 d. 2.30 v. Lietuvių Piliiečių svetainėje, South Side (Jane St.). Narių dalyvavimas būtinas.

● Amerikos lietuvių visuotinio kongreso proga organizacijos ir paskiri asmenys suaukšo 15,041.00 dolerių. Šiomis dienomis Alto Centrai buvo įteikta dar 33 dol. Banketas davė pelno 465.06 dol. Viso ta proga gauta 15,539.06 dol.

SCENA IS I PAVEIKSLO SALIŪNE. Iš kairės į dešinę: H. Kačinskas, T. Daubaraitė, K. Vasiliauskas. Visos nuotraukos V. Maželio

Kas ištiko septynis pasaulio stebuklus?

Senuose amžiuose prieš Kristų buvo garsūs "septyni pasaulio stebuklai" — meno kūriniai, pastatai, pagarsėję savo didumu ir gražumu. Kaip jie atsilaikė prieš viską naikinančius laiko dančius, kas iš jų pasiekė mūsų dienas?

Apie kaikurluos "stebuklus" nieko negalime pasakyti, net jų gerai pavaizduoti. Viskas yra žuvę. Labai mažai teiznome apie "kabančius Semiramidės sodus." Ji buvo Babilonijos karalienė, gyvenusi apie 800 metų pr. Kr. Tarp Tigro ir Eufrato upių buvo iškastas kanalas, prie jo stovėjo ir karalienės rūmai, kur sodai kilo terasom ir rūmų stogais.

Nebėra ir garsaus švytulio, kuris stovėjo prie Aleksandrijos Pharos saloje. Jis buvo 120 metrų aukščio, pastatytas iš balto marmuro ir šviesą paskleidavo net už 50 km. Karalius Ptolomėjus 270 m. pr. Kr. jį šventino ir sakė, kad švyturys stovės per visus amžius. Tačiau karaliaus pranašystės neišsipildė. Naujuosius amžius

pasiekė tik švyturio rūšiai, kuriuos turkai buvo panaudoję savo tvirtovei. Dabar ten viskas sulyginta su žeme.

Trečiasis stebuklas buvo Artemidės šventykla Efeze. Savo didumu ir grožiu niekas negalėjo jai prilygti. Kada šventykla buvo pastatyta, buvo palinkėta prastovėti tūkstančius metų, bet 356 m. pr. Kr. ją sudegino. Harostratas, negalėdamas pagarsėti savo kūryba, norėjo savo vardą įamžinti istorijoje šventyklos sudeginimu. Sudegintos šventyklos vietoje pastatė kitą pastatą, kuris buvo keturis kartus didesnis už Atėnų partenoną, bet ir šį sugriovė Konstantinas Didysis. Iš jo beliko tik kolonų apačios, kurias saugo Britų muziejus Londone.

Ketvirtasis stebuklas buvo irgi Efeze — tai karaliaus Mauzolos kapas, kurį pastatė jo žmona Artemidė 4 amžiuje pr. Kr. Kapą apgrovė žemės drebbėjimas, galutinai sunaikino joanitai. Aplinkui dar yra žymių. Modernioji archeologija galėtų rekonstruoti, kaip atrodė šis gražus milžiniškas kapas. Jo garsas buvo toks didelis, kad davė mauzoliejaus vardą visiem didiesiems kapų pastatams.

Penktoji stebuklas buvo Rodos saloje prie uosto, kur kunkuliavo anų metų didžiausia Viduržemio jūros prekyba. Ten stovėjo milžiniška Apolono statula. Ją sunaikino žemės drebbėjimas. Iš aprašymų apskaičiuojama, kad jos aukštis buvo 34 metrų.

Šeštasis stebuklas buvo Zeuso statula, kurią iškalė garsus skulptorius Fidijas. Ji ištovėjo aštuonis šimtus metų Olimpijos šventykloje, kur susirinkdavo tūkstančiai piligrimų. Šie ir išnešiojo garsą apie statulos didumą ir gražumą. Ją sunaikino didelis gaisras.

Tik septintasis stebuklas yra pasiekęs mūsų laikus — tai Giseo piramidė Egipte. Sveika ir išdidi ji stūkso ir liudija apie egiptiečių statybą. Ir visiems ji suka galvas, kaip ji skaičiuota, kaip padėti pamatai, kad tiek ilgai išstovėjo. Jei būtų išlikę ir kiti stebuklai, tikrai kuo nors stebintų ir šių dienų žmones.

PERTRAUKOS METU "daro pasikalbėjimą" Darbininko redaktorius P. Jurkus su "Juokingų pamaivų bedarbiu" K. Vasiliausku.

WATERBURY, CONN.

Waterburio Lietuvių Bendruomenė

sausio 31 d. šaukia visuotinę susirinkimą. Bus renkama nauja valdyba ir kiti svarbūs reikalai aptariami. Bendruomenės nariai yra visi Waterburio apylinkėje gyvenę lietuviai ir visi kviečiami į susirinkimą. Tik balsuoti galės asmenys, susimokėjęsieji tautinio solidarumo įnašus. Juos sumokėti galima pas valdybos narius ir kasdien Vaitkaus knygynelyje prie bažnyčios. Galima ir atėjus į susirinkimą sumokėti. Kada sumoka naujas asmuo įnašus, nuo tada jis laikomas aktyviu LB nariu ir gali spręsti visus bendruomenės reikalus.

Waterburio lietuvių gyvenimė bendruomenė yra svarbus veiksnys ir prašome visus lietuvius prisirašyti aktyviais nariais, tai yra susimokėti tautinio solidarumo įnašus. Mokesčiai tik 25 centai į mėnesį!

(B. K.)

Padėka

Sausio mėn. 3 d. Waterburio Lituaniškos Mokyklos mokinių surengtos Kalėdų Eglutės vakaro proga mokyklos reika-

lams aukojusioms sekančioms vietos organizacijoms ir pavieniems asmenims mokyklos vadovybės vardu reikiame nuoširdžiausią padėką.

Waterburio Liet. Bendruomenės valdybai, Ateitininkų skyriaus valdybai, Tautinės S-gos valdybai, Tremtinių D-jos valdybai, Karių S-gos "Ramovė" valdybai, Krikšč. Dem. Skyriaus valdybai, Care and Relief KJubo valdyba, "Ventos" klubo valdyba, Dr. Petruil Vilėišiui, Tomui Matui, Mrs. Colney ir visiems kitiems finansiniai parėmusiems mokyklos reikalus.

Tėvų Komitetas

Skleisk Lietuvos kankinių garsą tarp svetimtaučių, padovanodamas T. Narbuto išleista, gražiai iliustruotą knygėlę

"4 MARTYRED BISHOPS"

Kaina tik 10 c. Imant po 100 egz. ir daugiau — 7,5 c. Užsakymus siųsti:

DARBININKAS
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Kaip gyvena lietuviai kituose kraštuose?

Apie tai rašo kiekviename numeryje DARBININKAS. Tad atsikvieskite jį savo namus! Per jį susirūšite su viso pasaulio lietuviams.

Prenumeratos kaina metams JAV 6.00 dol., užsienyje ir Brooklyne 6.50, pusę metų 3.50 dol.

Rašykite:
DARBININKAS,
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

JERSEY CITY, N. J.

Šv. Onos lietuvių katalikų bažnyčioje sausio 9 d. klebonas kun. Jonas Šarnis suteikė moterystės sakramentą Gražinai Elenai Sruoginytei su Ričardu Garbūm - Garbaliusku. Per jungtinių apeigas bažnyčioje giedojo jauniosios bendradarė Voice of America Barbara Darlis. Vestuvių vaišės įvyko Hotel Plaza svetainėje, dalyvaujant jaunavedžių tėvams, giminių ir draugam. Per vaišės paskambino pianinu pianistė Aldona Kepalaitė ir padainavo lietuviškų dainų solistė Barborra Darlis.

Ričardas Garbus yra baigęs aukštąjį inžinerijos mokslą Vokietijoje, o Gražina Sruoginytė yra baigusi Loretto Heights College Denveryje, Colorado. Jaunavedžiai tuojau po vestuvių išvyko į povestuvinę kelionę į Floridą. Dieve laimink naują šeimą.

V.

NUO CARO RUBLIO IKI BOLŠEVIKŲ CERVONCO

r a s i Jono K. Kario "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI" knygoje 1915-1941 m. Lietuvoj kursavusių pinigų istoriją, numizmatiką ir natūralaus dydžio banknotų bei monetų fotografijas.

Reto įdomumo knyga ir pinigų albumas vienoje vietoje! Angli kalba santrauka knygoje daro ją įskaitomą ir nemokantiems lietuviškai. Ir visa tai — tik už 5 dol.

Užsakydami rašykite:
J. K. KARYS, 45 Park Terr., Bridgeport 4, Conn.

Laiškas redakcijai

Pone Redaktorai,

Praeitą ketvirtadienį per televizijos programą "Suspense" buvo sudramatintas čekoslovakos pabėgimas su jo paties pasidarytu tanku. Programą paruošti padėjo Laisvosios Europos organizacija. Po programos kalbėtojas kreipėsi į klausytojus, ragindamas siųsti aukas. Jis taip pat parodė žemėlapi, į kur siunčiamas laisvasis žodis. Pažymėtina, kad Lietuvos, Latvijos, Estijos tame žemėlapyje nebuvo.

Pone Redaktorai, apšviestite Laisvosios Europos organizaciją, kad į Baltijos kraštus taip pat siunčiamas laisvasis žodis. Bet negi Laisvosios Europos organizacija laisvu žodžiu pripažįsta tik tą, kurį jos siųstuvai siunčia? A. M.

"Darbininko" redakcija pasiteiravusi patyrė, kad savo metu vedamas piniginis vajuš "Truth-Dollar" Laisvosios Europos radijui (RFE) paremti. Ta proga rodomi ir žemėlapiai. Jie vaizduoja už geležinės sienos Lenkiją, Čekoslovakiją, Vengriją, Rumuniją ir Bulgariją, nes tik tie penki pavergti kraštai turi savo valandėles, išlaikomas "Laisvosios Europos Radijo" (RFE). Baltijos tautų pastangos gauti tokias pat valandėles baigėsi nesekme ne dėl jų kaltės. Joms tai yra skriauda. Reikia laukti, kad ji bus atitaisyta ir tada lietuviai taip pat jaus pareigą prisidėti prie "Truth-Dollar" — "Teisybės dolerio" vajuš, nes bus išlaikyta teisybė visų pavergtųjų atžvilgiu.

Naujos Anglijos Katalikų Seimelis

Vasario 22 d. Nekalto Marijos Prasidėjimo lietuvių parapijos salėje, Cambridge, Mass., šaukiamas ALR Katalikų Federacijos Naujosios Anglijos apskrities seimelis. Seimelyje dalyvaus Jo Ekscelencija vysk. V. Brizgys.

Seimeliu daug rūpinasi vietos klebonas kun. Pr. Juškaitis, So. Bostono lietuvių parapijos kleb. kun. Pr. Virmauskis ir apskrities dvasios vadas kun. J. Vaitekūnas, Providence, R. I., lietuvių par. klebonas, o taip pat visa apskrities valdyba. Seimelyje bus iškelta ir svarstyta visa eilė mums rūpimų katalikiškos akcijos ir lietuvių išlaikymo klausimų.

Visi lietuviai katalikai maloniai prašomi seimeliu ruošti ir jame gausiai dalyvauti; prašomos visos katalikiškos lietuvių organizacijos ir paskiri asmenys — senieji ir jaunieji, kas tik gali.

Seimelio smulkesnė programa bus pranešta vėliau.

Apskrities Valdyba:

Dvasios vadas
Kun. J. Vaitekūnas,
Pirmininkas V. J. Kudraka,
Sekretorius J. Beinoris.

Subatos vakarėlis scenoje

CLEVELAND, OHIO

Sausio 16 d. pilnutėlė lietuvių salė gėrėjosi Pr. Zarankos ir S. Kudokienės sukurta opere "Subatos vakarėlis". Zvejys Jurgis Aviža (V. Raulinaitis) ir jo žmona (N. Auksuolienė) turi dukterį Rūtelę (S. Kudokienė), kurią myli siuvelėjas Algis (A. Gylis), bet ji atitenka iš kariuomenės grįžusiam kaimyno sūniui Kęstumai (P. Maželis). Tokie paprasti intrigos metmenys labai gausiai atausi lietuviškų dainų ataudais sudaro šios operetės turinį. Tuo būdu operetė yra išista lietuviškų dainų pynė, dainuojamų solo, duetais ir kvartetais. Žiūrima tikrai maloniai. Visi vaidintojai publikos buvo priimti su gausiomis katumėmis. Jos pastatymas buvo

džiugi šeštadienio pramoga. Režisavo ir dekoracijos piešė (publika, atsidarius scenai, jas sutiko taip pat gausiais plojmais) akt. P. Maželis, padėjėju buvo Z. Dučmanas, akompanavo muz. R. Brazaitienė.

Šią malonią šeštadienio pramogą Clevelando lietuvių visuomenei pateikė Balfo 55 skyrėjų valdyba, kurią sudaro Vikt. Amšėjus (didelis geradaris, po vaidinimo taręs taip pat padėkos žodį), P. Mikšys, P. Makarskas, L. Staškūnas ir J. Balbatas. Bufetą, kitų ponių talkinama, parengė Iz. Navickienė, barui vadovavo J. Balbatas. Vakarą praėjo šūku:

"Jūsų padarytos išlaidos pagelbės sesėms ir broliams, tebevargstantiems Europoje!"

Metinis Bendruomenės susirinkimas

pasirėmus laik. JAV Lietuvių Bendruomenės įstatų, 8, 9 ir kt. paragrafais, šaukiamas sausio 24 d. 11 val. lietuvių salėje. Darbų tvarka: 1. atidarymas ir prezidiumo rinkimas, 2. rinkimų komisijos papildymas, 3. pranešimai (valdybos, tarybų, kontrolės komisijos), 4. paklausimai ir diskusijos dėl pranešimų bei apyskaitų tvirtinimas, 5. apylinkės piniginių įsipareigojimų, 6. apylinkės valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai, 7. sumanymai ir eilnamieji reikalai, 8. susirinkimo uždarymas.

I susirinkimą kviečiami atvykti visi lietuviai, kuriems rūpi LB tikslai ir siekiai. Sprendžiamuoju balsu dalyvauja 18 m. suėjusieji.

Bendruomenės Rinkimų Komisija praneša,

kad kandidatų siūlymų į apylinkės valdybą ir kontrolės komisiją negauta, bet jie dar gali būti pateikti metiniame apylinkės susirinkime iki 12 val. Pasiūlyti reikia raštu, kuriame paludijamas ir kandidato tinkamumas. Apylinkės valdyba renkama iš 9 narių, kontrolės komisija — iš 3.

Bridgeport, Conn.

Metinė parapijos apyskaita. Pirma šių metų sekmadienį kleb. kun. J. V. Kazlauskas pranešė bažnyčioje metinę apyskaitą. Būta daug pajamų, o dar daugiau išlaidų, nes praėjusiais metais padaryta visa eilė pagrindinių remontų bažnyčioje, klebonijoje ir svetainėje. Visa tai atlikta be jokio skolo. Atliktais darbais parapičiai patenkinti ir ateityje pasiruošę remti klebono užsiuomimus.

Vasario 16 minėjimas

Alto vietinis skyrėjų Vasario 16 minėjimą rengia vasario 21 d., 4 val. p.p. parapijos svetainėje. Bus pakviestas kalbėtojas iš švėtur, o meninę programą dalį išpildys choro solistai ir vyrų kvartetas. Visų lietuvių pareiga atsilankyti į minėjimą, išgirsti pranešimų ir remti Lietuvos laisvinimo reikalus.

Parapijos choras stiprėja

Mūsų parapijos choras turtėja naujomis giesmėmis ir stiprėja susigiedojimo skambumu. Būtų gera, kad dar didesnis balsingųjų skaičius įsijungtų į chorą. Kas gieda ne tikta dvigubai meldžiasi, bet įneša gyvumo į visą parapijinį gyvenimą.

Norwood, Mass.

Paklydėliai neteko pastogės

Lietuvių klubo patalpomis ligi šiol naudodavosi ir komunistų sekėjai bei rėmėjai, kas dažnai sukeldavo kolonijoje nesuipratimų. Sausio 13 d. visuotiname klubo narių susirinkime, ilgamečiam klubo pirminkui P. Blažiui parėmus mintį, kad lietuviškos patalpos nedera duoti lietuvių tautos žudikų - maskolių simpatikams, buvo priimtas atitinkamas nutarimas ir klubo patalpos komunistuojančių susirinkimam bei parengimam nebus toliau duodamos.

Vasario 16 minėjimas

Alto skyrėjų Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį minės vasario 21 d. 4 v. p.p. lietuvių klubo patalpose. Paskaitą skaitys Liet. Enciklopedijos redaktorius Pr. Čepėnas. Meninę dalį išpildys kvartetas iš Lawrence, Mass.

Papartis

Alf. Andrušaitis

pereitų metų automobilio nelaimėje sunkiai susižeidė ir dabar yra nedarbingas. Neturėdamas apdraudęs, jis yra atsidūręs sunkioje padėtyje. Bendruomenės apylinkės valdyba sausio 17 d. posėdyje jam paskyrė iš socialiniams reikalams surinktų pinigų 30 dol. pašalpos.

Šia proga valdyba visus taip pat įspėja rimčiau žiūrėti į gyvenimą ir draustis galimų nelaimių atvejais.

Bendruomenės valdybos posėdis

įvyko sausio 17 d. vicepirm. Pr. Karaliaus bute, kur buvo svarstyti su metiniu susirinkimu susiję klausimai. Po posėdžio valdybos nariai taip apylankė sunkiai sergantį iš ligoninės po dviejų operacijų sugrįžusį valdybos vicepirm. dr. St. T. Tamošaitį ir palinkėjo jam sveikatos. SUP

MRS E. McDONALD iš Abington, Mass., su dviem savo vaikais, kurie liko gyvi po gaisro. Tėvas išgelbėjo dar du vaikus, o keturi iš aštuonių sudegė.

PHILADELPHIA, PA.

16 Vasario minėjimas

LB vadovaujant, visoms organizacijoms pritariant, šiemet rengiamas Lietuvių Muzikalinė salė, 2715 E. Allegheny Ave. Svarbiausiu kalbėtoju bus prof. Dr. K. Pakštas, iš Pittsburgho. Kviesta ir amerikiečių kalbėtojų. Meninę programą sudarys mūsų miesto meno ansamblis, val. p. L. Kaulinio ir šokėjų grupė, vad. p. I. Karalienė. Sausio 10 įvykusiam posėdyje jau sudaryta smulki programa ir visos komisijos dirba savo darbą. Ypač sėkmingai norima prvesti aukų rinkimo vaju. Visi ragina aukoti savo dalį aukų lapuose, kurie yra apyvartojamieji ir negali dalyvauti minėjime, tai bent turi atiduoti savo auką. Pažymėtina, kad philadelphijiečiai visuomet gausiai ir nuodėžiai rėmė šį taip svarbų Lietuvos laisvinimo darbą.

Lietuvos Vyčių 3-oji kuopa šv. Kazimiero parapijoje, nors būdama viena tik visame mieste, priklauso prie N. Y., N. J. apskrities ir labai gyvai veikia. Nežilgo čia suvažiavus iš visos apylinkės jaunimas svarstyti savo vytiškų reikalų. Tai New York, N. J., apskrities seimelis, kurį priima vyčių 3-oji kuopa. Ta proga bus ir iškilmingai paminėta šv. Kazimiero šventė. Iškilmingos pamaldos bus šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, o posėdžiai salėje. Tai jau antras toks jaunimo seimelis šv. Kazimiero parapijos vyčių globoj. Mat, ir mūsų vyčiai dalyvauja paėliui rengiamuose seimeliuose kitose parapijose. Šv. Kazimiero parapijos jaunimas gali didžiuotis, kad jis taip gražiai veikia. Vytiškas jaunimas yra didelis lietuviškumo išlaikymo rėmė. Šiuo metu vyčiai orga-

nizuoja jaunųjų vyčių kuopą, kuri dar pagyvins visų jų veiklą.

Registruojasi nepiliečiai

Sausio mėnesį turi užsiregistruoti visi nepiliečiai. Blankai gaunami pašte. Užpildžius reikia vėl nunešti į artimiausią paštą. Lietuviai visuomet uoliai atlieka tas savo pilietiškas pareigas.

Nauja klubo valdyba

Lietuvių Klubas, 928 E. Moyamensing Ave., savo metiniame susirinkime, sausio 10 d., perrinko pirmininku lig šiol buvusį p. Povilaitį, išdininku — A. Bekerį, šeiminku — J. Varną.

Adomas Taraila,

gyvenęs 2818 Winton St., mirė sausio 16 d. po ilgos ir sunkios ligos. Vėlonis ilgą savo amželį tarnavo Dievui ir žmonėms. Iškilmingai palaidotas iš šv. Kazimiero parapijos bažnyčios, sausio 20 d. šv. Kryžiaus kapinėse. Paliko nuliūdusią žmoną ir vaikus su šeimos. Teilsisi ramybėje.

Katalikiškas jaunimas juda.

Philadelphijos arkivyskupijoj labai gražiai pradėjo veikti katalikiškas jaunimas. Jis veikia pagal nustatytą programą: plati programa religinei dvasiai kelti, giliai varoma kultūriniai ir tautiniai reikalai, sportas ir bendravimas. Ką tik prasidėjo vadų kursai — 13 savaitių. Iš šv. Kazimiero parapijos atstovauja Elena Šatulytė, Juozas Budelis, Elena Bigenytė ir Emilija Lukošūtė.

• "Texas" indijonų kalboje reiškia "Mes esame draugai."

TELEPHONE:
DEARBORN 2-0819
TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD TAKER

Display

CALL
GEORGE EISELE
PHARMACIST
for
Highest Quality
and
Lowest Prices on Prescriptions,
Vitamins and Drugs
We understand German.
176 W. Adams Street
Phone FRanklin 2-8935
We understand German

Help Wanted Male

OWN YOUR BUSINESS
Thrilling opportunity in the advertising profession! Prospects, customers and earnings unlimited.
We will furnish you **ABSOLUTELY WITHOUT COST**
with complete and extensive working tools. Beautiful, full color Sales Catalogs, plus exclusive industry built calendars, specialties, business gifts, direct mail booklets.
Commissions paid weekly; liberal bonus.
Open account selling.
Repeat orders year after year.
Survey proves men with us 10 years average \$21,000 a year.
No capital investment, and real security with rapid promotion.
Double your earnings in 6 months! A prestige occupation!
Write:
Louis F. Dow Co.
540 No. Michigan
Chicago 11, Illinois

DIE CAST MAKERS • TRIM DIE MAKERS
STAMPING DIE MAKERS • PLATE LAY-OUT
CASTING INSPECTOR
BRIGHT CHROME PLATER
Must be able to maintain solutions.

PRODUCT ENGINEERING & MANUFACTURING CORP.

BRIDGMAN, MICHIGAN

Located 80 miles from Chicago, 25 miles from Michigan City. Only 12 miles from St. Joseph.

Display

SENECA'S HOME FURNACE OIL
Now with New Additive
GLO-SOL-7

- Gives cleaner, more efficient fuel
- Less rust inside fuel oil storage tank
- Freedom from clogged and plugged nozzles

Phone CALmet 5-5122
Deliveries Anywhere in
Cook and DuPage Counties

Take advantage of **NO EXTRA CHARGE** of our Automatic Keep Full Service.

SENECA PETROLEUM CO.
DOMESTIC AND INDUSTRIAL FUEL
439 WEST 33rd STREET

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 36 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

IVYKS SEKMADIENI,

1954 m. vasario mėn. 14 dieną,

4 val. po pietų.

WEBSTER HALL, 119-25 East 11th St., New Yorke

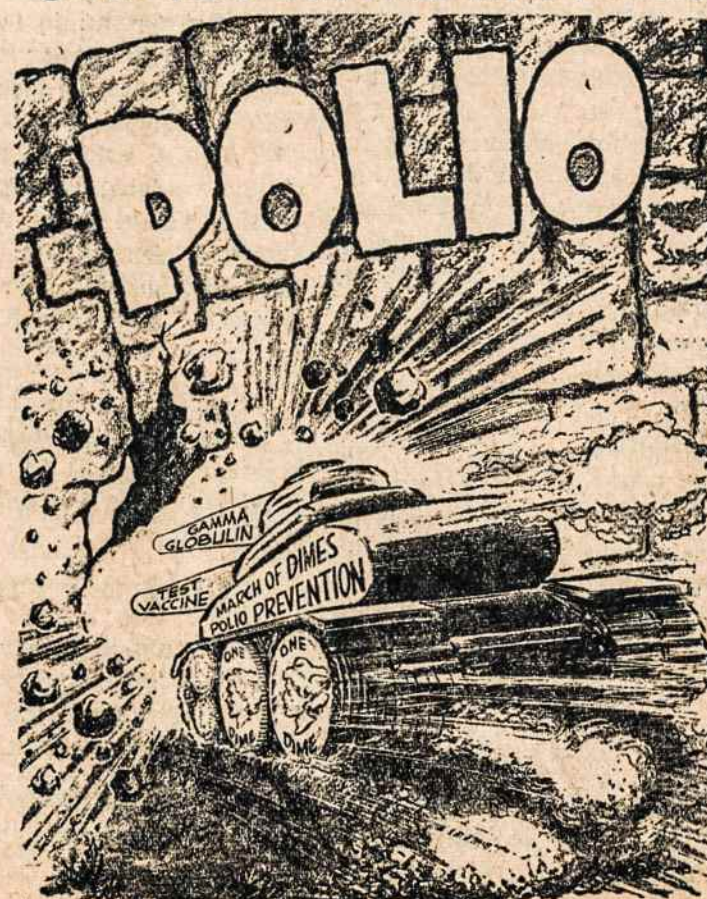
PROGRAMOJE: žinomas Amerikos senatorius iš Washington, D. C. Visų keturių Tarybą sudarančių srovių vardu kalbės prof. Kazys Pakštas.

Meninėje programoje: Lietuvos Operos solistė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė ir žinomas solistas Aleksandras Vasiliauskas. Dainuos ir žinomas vietos Operetės choras, vadovaujamas žinomo muziko ir solisto p. Stankūno. Po minėjimo programos šokiai, kuriems gros Adomo Jezavito orkestras.

Bilietų kainos: \$2.00 prie įėjimo, \$1.50 perkant iš anksto, \$1.00 moksleiviams, vaikams nemokamai, New Yorke ir apylinkių visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

New Yorke Lietuvių Taryba.

ONLY YOU Can Add More Power!

SACHMATAI

Veda K. MERKIS

"Perkūniečių" pergalė prieš Austin CC (3½-2½) itin pažymėtina, nes pasiekta prieš stiprų klubą — buv. Greater Chicago League meistrį — ir pasiekta be Tautvaišos dalyvavimo; jis negalėjo tą dieną laisvinti.

Toronto pirmenybėse "Vyčiai" šachmatininkai stojo į pastūtes rungtynes su Toronto CC nepilname sąstate. Laimėjo Toronto CC, santykiu 4-2, gavęs 2 taškus be kovos per nesusipratimą, ar mūsiškių apsilaidimą. Lošė: Vaitonis-Siemms 1-0, Lidacis neatvyko, Stepaitis 0, Matusevičius 0, Fabricijus neatvyko ir Paškauskas 1.

Toronto Universitetas ir Toronto CC turės perlošti dėl pirmos vietos, nes abu turi po vienodai taškų. Trečioji vieta — lietuvių SK "Vyčiai". Toliau vengrai ir estai.

Vaitonis geriausias iš pavienių Toronto tarpklubinėse p-bėse. Jis surinko 6-1 taškų, padaręs 2 lygias su Andersonu, Kanados co-championu, be to turi 1 nebaigta prieš estą Kut-tis.

Anderson ir G. Foster (buv. Vengrijos meistris) turi po 2 minusus ir 2 nebaigtas partijas. Foster laimėjo prieš Andersoną, tačiau pralaimėjo Vaitoniui.

Bostono p-bėse Boylston CC laimėjo prieš lietuvius 3-2, bet pergalė pelnyta po ilgos kovos. Rungtynės buvo nutrauktos prie padėties 2-2, Kontauto gi-

"Salta?.. Visiškai ne!..." sako Bronx zoologijos sodo meška.

partija su Allen buvo atidėta su viltim į lygias.

Mūsiškiai lošė tokioj sudėty: Klinushkoff 0, Merkis 1, Keturakis 1, Starinskas 0, Kontautas 0.

Su Harvardo Universitetu Bostono lietuviai rungtynės sausio 29 d., pas juos.

Marshall CC p-bes laimėjo J. W. Collins 9½, A. Santasiere 8½, J. Sherwin 7½. Latvijos Mednis stovi 5-ju su 6½ taškų, bet gali būti pralenktas Donovan ar Dunsto, kurie turi po nebaigtą partiją.

Premija už geriausią melą

Miunchene, Vokietijoje, amerikiečių meškeriotų ir medžiotojų klubas surengė konkursą ir paskyrė premijas už dvi geriausias pameluotas vakarą istorijas. Pirmoji premija buvo pripažinta majorui Gordon Lemke iš Milwaukee, Wis. Jis papasakojo:

Sykį Wisconsin išėjau meškerioti. Norėu susirasti varlę meškerės vašukui Ieškojau, ieškojau, pagaliau radau, bet ją buvo prarijęs žaltys. Aš suverčiau žalčiui stiklę whiskey, ir jis išmetė varlę. Pritvirtinau ją prie meškerės ir laukiau žuvies kimbant. Pagaliau pajutau trukčiojant. Ištraukiau, ogi tas pats žaltys, tik su kita varle. Jis ir prašnypstė: "Na, už šitą ar negaučiau dar vieną whiskey?"

Antroji premija buvo pripažinta pulkininkui G. Godfrey iš Eugene, Ore. Jo istorija tokia:

Neseniai išėjau pameškerioti į Bavaru upelį. Tuoju užkibo forelė. Kai ją ištraukiau, ji prabilo žmogaus balsu: "Imesk mane į vandenį atgal; žinau kitą didesnę, kuri tikrai kibis į tavo kabliuką." Patikėjau, įmečiau ją į upelį ir tikrai — tuoju įkibo didesnė forelė. Bet ir ji sako man: "Mesk mane atgal, žinau kitą didesnę, kuri kibis į tavo meškerę." Padariau, kaip ji sakė. Tikėjosi ar ne, bet pagavau tokią forelę, kad ji beveik tokia dydžio, kaip aš pats. Ji ir sako: "Mesk mane

Užsisakykite

Darbininką 1954 m.

HELP WANTED FEMALE

VIDUTINIO AMŽIAUS MOTERIS reikalinga saugoti berniukui. Pulkus miegamasis kambarys. Turi būti katalikė, mokėti vairuoti. (Nei ruošos nei kito darbo nereikės). Geras atlyginimas, maloni namų aplinka, švari aplinkė. Rekomendacijos būtinos. Rašyti: Box J. 14, Room 830 11 W. 42 St., N. Y. C.

DISPLAY

LAMB'S

BUSINESS TRAINING SCHOOL
Typing - Shorthand - Accounting
Individual instruction and progress
DAY and EVENING SESSION
REGISTER NOW
370 Ninth St. cor. Sixth Avenue
Brooklyn 15, N. Y. South 8-4236

RESTAURANTS

Bay ridge Hofbrau

8608 4th AVE. SH. 5-9831

FEATURING: Luncheons from 75c—12-3 P. M. Dinners from \$1.50—4 to 9 P. M.
SUNDAY DINNER served from 12 noon
Our newly Decorated Mirror Room Available for Wedding Receptions, Banquets, Private Parties.
Call "Phil Fahy," Mgr.

MICHAEL'S ITALIAN AND AMERICAN FOOD

"At its finest" — Catering to family groups

62-29 WOODHAVEN BLVD., REGO PARK HICKORY 6-9475
1 block from Ascension Church

Norite geros—meniškios fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKU, IVAIRIŲ PROGU (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

Tel. EV. 8-9794

M. and Z. AUTO COLLISION WORKS

LIETUVIŲ SPECIALISTŲ COLLISION IR AUTO TAIŠYMO D-VĖ

Atliekami visi collision, dažymo ir mech. taisymo darbai. Darbas atliekamas pigiai ir sąžiningai.

J. MALDUTIS, namų tel. HY 7-3247 937 GRAND STREET
Z. ZALIAUSKAS, namų tel. GL. 6-8659 BROOKLYN, N. Y.

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED

Latest Interest Rate **2 1/2 %** Credited and Compounded Quarterly
A Year

On Regular Savings Accounts Interest starts the first of the month on sums from \$25. to \$10,000.

Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all other months draw interest from the first of such month if left to the end of the quarterly dividend period.

THE Kings County SAVINGS BANK

135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

SPORTAS

Vienam krepšys—kitam grabas

Sausio mėn. 14 d. Boston Garden patalpose įvyko krepšinio rungtynės tarp Holy Cross kolegijos iš Worcester, Mass., ir Notre Dame universiteto, South Bend, Ind. Rungtynių pasiūlymą buvo susirinkę 13.429 žmonių.

Holy Cross kolegija be jokio pralaimėjimo jau buvo laimėjusi 11 rungtynių su kitomis kolegijomis ir išsikovojo Sugar Bowl (cukraus lėkštės) titulą.

Bostone ji rungtynes pralaimėjo Notre Dame universiteto penketukui santykiu 61:83. Žiūrovai taip kėlė ovacijas laimėtojams, kad net du gavo širdies smūgį ir mirė. Abu mirusieji buvo atvykę iš kitų miestų į šias rungtynes: Henry Jones, 52 m. amžiaus iš Worcester, Mass., ir Joseph C. Casey 53 m. iš Taunton, Mass.

Ar žinai, kad

• Anglijoj yra apie 50,000 amerikiečių lakūnų. Iš jų po 200 per mėnesį veda angles.

• New Jersey aštuoniasdešimt devyti procentai butų turi televizijas.

• Miestelis Hermosa Beach, Cal., savo metinės sukakties—1912 Days Celebration—proga vienai dienai krautuose kainas numušė iki 1912 metų kainos. Už alų buvo 5, už kiaušiniene su kumpiu 25 c, skuto už "dime", o ne už dolerį. Kad daugiau būtų tokių sukaktių!

• Pianistas Sandy Strickland iš Bolton spalį 31 nuvirto nuo pianino ir apalpo, bet jis laimėjo rekordą. Jis be pertraukos skambino 204 valandas. Pereitais metais rekordą turėjo vokietis Heinz Artz iš Diusseldorf. Jis išskambino 201 val.

LIETUVOS "Atsiminimai"
Radio Valandos
Šeštadieniais 4.45 iki 5.30 val. p. Stotis WEDD 1330k-107.5m
JACK-J STUKAS
DIREKTORIUS
1264 WHITE ST.
HILLSIDE, N. J.
761
WAverly 6-3325

TEKLEI PEČIUKAITIENEI, mirus jos mylimam vyrui,

A. † A.

Jonui Pečiukaičiui

skausmingo liudėsio valandoje reiškiamame savo gilią ir nuosirdžia užuojautą

Kun. P. Patlaba,
Kun. A. Račkauskas,
A. Norkus

A. † A.

JONUI PEČIUKAIČIUI

mirus, liudėsio valandoje reiškia žmonai TEKLEI nuosirdžiausią užuojautą

Marcelė Liegienė-Totoraitytė
Aldona ir Alfonsas Totoraičiai
iš Kanados

A. † A.

JONUI PEČIUKAIČIUI

mirus, jo žmonai Teklei didžio liudėsio valandoje reiškia gilią užuojautą, aukodamas už mirusiojo vėlę sv. Mišias.

KUN. P. TOTORAITIS

TEKLEI PEČIUKAITIENEI

skaudaus liudėsio valandoje, mirus brangiam jos vyrui

A. † A.

JONUI PEČIUKAIČIUI

reiškiamame gilią užuojautą.

KARMAZINŲ ŠEIMA

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS PROGRAMA

WESX—1230 kilocycles—Marblehead-Salem, Mass.
Kiekvieną šeštadienį nuo 11 iki 12 val. vidudienio. Jeigu norite ką nors pasveikinti ar paskelbti, tai suskirkite: LITHUANIAN RADIO HOUR, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Skyrius: LITHUANIAN FURNITURE CO., 326 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

A. ir O. IVASKAI

Telefonai: Norwood 7-1449 ar South Boston 8-4618

Lietuvių Radijo Korporacija

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-9189

Lietuvių Radijo programa iš stoties WBMS, 1090 kilociklų, perduodama sekmadieniais nuo 12 iki 12:30 val. Būna lietuviškos dainos, muzika ir Magdutės pasaka. Biznio reikalais kreiptis į STEPONA MINKU, Baltic Florists Gėlių ir Dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Tel. SO 8-9459. Ten gaunamas "Darbininkas", lietuviškos knygos ir rankų darbo dovanos.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS

231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)

FUNERAL HOME

M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

J. B. SHALINS

ŠALINSKAS

Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.

(Prie Forest Parkway Station)

Woodhaven, N. Y.

Suteikiame garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visos miesto dalyse; veikia ventilacija.

Tel. Virginia 7-4499

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje

128 E. 86th STREET

NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privaziuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui—Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomojame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th Street,

Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Virginia 7-1896

Tel. APplegate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAIŠYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), pokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto

RCA Instituto, New Yorke.

Darbo valandos: kasdien nuo 1 val. p.p. iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Tel. Evergreen 6-5181

KARL EHMER — PORK STORES

Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuose:

69-38 Myrtle Ave. 185-24 Horace Harding Blvd
Glendale, N. Y. Fresh Meadows, Flushing

136-59 Roosevelt Avenue 219-17 Jamaica Avenue
Flushing, N. Y. Queens Village, N. Y.

68-38 Forest Avenue 176 Rockaway Avenue
Ridgewood, N. Y. Valley Stream, N. Y.

60-04 Woodside Avenue 4380 White Plains Road
Woodside, N. Y. Bronx, N. Y.

19 West Post Road

White Plains, N. Y.

MAIN STORE

6202-10 MYRTLE AVE.

GLENDALE 27, N. Y.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

Kabaretas

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1883 MADISON ST.

BROOKLYN 27, N. Y.

Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĖS
AMERIKA, LDS ORGANIZACIJŲ IR LIETUVŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

"Rūtos" radijo draugijos vakaras - koncertas įvyks vasario 7, šv. Jurgio d-jos salėje Newark, N. J. Programoje dalyvaus operetės choras iš Brooklyno, vad. muz. Stankū ir "Rūtos" ansamblis. Be to, bus lietuvių, latvių ir estų tautiniai šokiai. Pradžią 4:30 val., o po programos šokiai, grojant Mel-Chors orkestrui. Taip pat veiks bufetas su užkandžiais ir gėrimais.

Naujoji pašto įstaiga esanti Surf Ave. ir W. 22 gatvės kampe Brooklyne, sausio 18 buvo iškilmingai pašventinta ir atidaryta. Šventinimo apeigas atliko katalikų kunigas.

Jonas Pečiukaitis, gyv. 65 Ten Eyck St., Brooklyne, staigiai mirė sausio 17. Gedulingos pamaldos buvo atlaikytos sausio 20 Apreiškimo bažnyčioje. Palaidotas šv. Jono kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo daug pažįstamų ir draugų. Matėsi ir velionies pažįstamų kunigų: kun. P. Patlaba iš Baltimorės, kun. P. Totoraitis iš Newarko, kun. V. Demikis iš Patersono, kun. Jonas Adomavičius, OFM, iš Kennebunk Port. Velionis paliko nuliūdusią žmoną Teklę.

Skautų vyčių draugovė sausio 24 ruošia viešą meną ir šokių vakarą Apreiškimo par. salėje.

PADEKOS ŽODIS

Prezidento A. Smetonos mirties sukaktis paminėti Komiteto gilus dėkingumas ir nuoširdi padėka priklauso visiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie Lietuvos Respublikos Prezidento A. Smetonos mirties 10 metų sukakties minėjimo New Yorke, ypač aktingiesiems minėjimo dalyviams, savo indėliu labai sustiprinsiems didį minėjimo pasisekimą: kun. Vytautui Piktornai, atlaikiusiam pamaldas ir pasakiusiam pamokslą; Metropolitan operos dainininkui Algirdui Brazui ir Lilijai Mickevičiūtei, giedojusiems pamaldų metū; Lietuvos Generaliniam Konsului New Yorke Jonui Budriui, tarusiam žodį, minėjimo akademiją pradėdant; Aleksandriui Merkeliui, skaičiusiam paskaitą ir įvertinusiame Prezidento A. Smetonos didžius darbus Lietuvai; "Vienybės" redaktoriui Juozui Tyslavai, nušvėtusiame A. Smetonos veiklą Amerikoje; operos dainininkei Vinciei Jonuškaitei, aktorei Toskai Daubaraitėi - Skobeikienei ir pianistui Aleksandriui Mrozinskiui, išpildžiusiam akademijos meninę dalį, Vinciu Rasteniui, skaičiusiam ištra-

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimą New Yorke rengia Alto skyrius vasario 14 d. Kalbės prof. K. Pakštas ir JAV senatorius. Meninę programą išpildys buvusi Lietuvos Operos solistė V. Jonuškaitė, sol. A. Vasiliauskas ir Operetės choras, diriguojamas muz. Stankūno. Pradžią 4 val. p.p. Įėjimas yra apmokamas. Kas jau dabar perka bilietą, moka 1,50. Minėjimo dieną prie kasos teks mokėti 2 dol. Moskleiviam 1 dol.

Dail. A. Vitkauskaitė-Merker dalyvauja National Academy surengtoje parodoje (89 St. ir 5 Ave.). Ten yra išstatytas jos paveikslas "Maskarado demonas". Kartu pataisome išbrosusių klaidą į Darb. 5 numerio kronikos skiltis, kur sakoma, kad dail. A. Vitkauskaitė dalyvauja Metropolitan Muzėjaus surengtoje 200 metų apžvalginėje parodoje. Ji parodoje nedalyvauja. Yra tik prof. John Carrol nupieštas jos portretas, kurį įsigijo Metropolitan Muzėjus.

DARBININKO VAKARE šiemet buvo labai gausu publikos.

Nuotrauka Vyt. Maželio

kas iš A. Smetonos raštų; Juozui Ginkui, Jokūbui Stukui ir laikraščiams — Vienybėi, Tėvynei, Dirvai, Darbininkui — pirmiesiems radijo bangomis, o antriesiems savo puslapiuose garsinusiems Didžiojo Lietuvio minėjimą. Šių aktingųjų minėjimo dalyvių ryžtas bei pastangos ir lietuvių visuomenės pagarba Lietuvos praeičiai bei vienam jos ryškiųjų kūrėjų — Prezidentui Antanui Smetonai yra šio minėjimo didžiojo pasisekimo pagrindinė sąlyga. Visiems labai nuoširdus mūsų ačiū! **Komitetas**

Anglų kalbos kursai, kurie vyksta kas antradienį ir ketvirtadienį Apreiškimo parapijos mokykloje, dėl blogo oro pertraukiami.

Apreiškimo par. mokykloje, kaip ir visose kitose mokyklose, šiuo metu vyksta egzaminai.

Imigracijos reikalai

Balfas yra gavęs kelis šimtus laišku, kur teiraujamasi informacijų apie galimybes pagal naują įstatymą įvažiuoti į Ameriką ir prašo blankų. Patirtomis žiniomis, Valstybės Departamento išleistas blankus Balfas jau gavo ir kiekvienam rašiusiam laišką atsakys asmeniškai.

Mirė

Domcelė Burblienė, 43 metų, gyvenusi 148 Kingsland Ave., Brooklyn, N. Y. Palaidota sausio 22 d. National kapinėse, Long Island po gedulingų pamaldų Angelų Karalienės par. bažnyčioje. Laidojimu rūpinosi S. Aromiskis.

Brooklyno vyčiai

rengiasi dalyvauti Philadelphiaje rengiamame vyčių susivaišime.

CHRISTIAN A. HERTER, Mass. gubernatorius, paskelbė "As-tuntaja spaudos savaitę", kuri trunka nuo sausio 17 iki 23 d.

ALR Katalikų Federacijos

New Yorke apskrities susirinkimas šaukiamas sausio 29 d., penktadienį, 9 val. vak., Apreiškimo parapijos salėje. Katalikiškos draugijos prašomos atsiųsti savo atstovus ir sumokėti metinį mokestį už 1954. Mokama po 2 dol. nuo draugijos. Be to, susirinkime bus pranešimas iš buvusio New Yorke katalikų seimelio ir renkama nauja valdyba.

Vytautas Beleckas

praneša, kad savo svetainėje "Winter Garden Tavern" sausio mėn. 29 dieną — penktadienį pradeda viešus penktadienio vakaro šokius. Kiekvieną penktadienį šokiai prasidės 9 val. vakare.

Danielius Štarka,

studijuojas muziką Freiburge i. Br., Vokietijoje, grįžo į New Yorką sutvarkyti savo dokumentų, kad neprarastų teisės į pilietybę.

Balfas

iš viso išlaidų turėjo 260,582.53 dol. Balfo žinioje yra likę 31,826.81 dol. Likutį sudaro ne vien gryni pinigai, bet yra likę 12,866 svarai aprangos, kurios vertė yra 10,173.75 dol., grynų pinigų yra 21,653.36 dol.

Organizacijos ir asmenys,

norintieji savo sveikinimus akt. H. Kačinskui atspausdinti jubiliejinio spektaklio programoje, prašomi siųsti juos iki vasario 1 d. P. Jurkui (680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.) arba telefonuoti GL 5-7281.

Cambridge, Mass.

Liet. Darb. S-gos susirinkimas įvyko sausio 10. Nariai užsimekėjo metinį mokestį ir nusprendė vasario mėnesinia-me susirinkime išsirinkti naują valdybą.

Liet. Kat. Klubo susirinkimas buvo susauktas sausio 17. Susirinkime buvo prisaikdinta naujoji valdyba. Buvusiai valdybai pareikšta padėka, o naujajai pasitikėjimas ir nesigailėta paploti. Klubui pagerinti nariai išpirkė šerų 2150 dol. Nauja narė Petronėlė Jurkienė įsirašė į klubą.

Kun. Petro Šakalio motina serga ir gydosi namie. Ją dažnai aplanko sūnus kunigas, kuris yra Norwoodo liet. parapijos vikaras. **Karšt. Patr.**

Pranešimas LDS 1 Kuopos nariams

Sekmdienį, sausio 31 dieną, šaukiamas visuotinis LDS pirmos kuopos narių susirinkimas, kuris įvyks 3 val. p.p. šv. Petro liet. parapijos salėje. Bus renkama nauja valdyba ir atnaujinama Darbininko prenumerata. Visus kviečiame dalyvauti.

Pirm. V. STAKUTIS
Sekret. J. JESKEVICIUS

"RUTOS" RADIOJO DRAUGIJA
MALONIAI KVIEČIA Į SAVO METINĮ

MENINIŲ VAKARĄ

kuris įvyks

vasario—February 7 d.

Šv. Jurgio Draugijos salėje,

180 New York Ave.

Newark, N. J.

PROGRAMOJE dalyvauja Operetės Choras, vad. prof. Stankūno, "Rūtos" ansamblis, vad. to paties muziko; lietuvių, latvių ir estų tautinių šokių ansambliai.

Po programos, kuri prasidės 4 val. 30 min. popiet, bus linksmi šokiai, grojant Mel-Chors orkestrui; bus bufetas su skaniais valgiais ir gėrimais. **ĮEJIMAS \$1.25**

KVIEČIAME VISUS Į

New Yorko Skautų Vyčių

VAKARĄ

SAUSIO 24 D., SEKMADIENĮ,

Apreiškimo parapijos salėj,

No. 5 ir Havemeyer gatvių kampas, Brooklyn, N. Y.

IDOMI PROGRAMA, ŠOKIAI — PUIKUS ORKESTRAS,

ĮVAIRIOS STAIGMENOS, BUFETAS.

PRADŽIA 5 V. V.

ĮEJIMAS \$1.—

RENGE J A I

Parapijos apyskaita

Praėjusį sekmadienį šv. Petro parapijos klebonas kun.-Pr. Virmauskis per pamaldas parapičiams pateikė praėjusių metų parapijos apyskaitą. 1953 metais parapija turėjo 42-131,70 dol. pajamų. Išlaidų buvo 39,917,95 dol. Parapijos klebonas nuoširdžiais žodžiais padėkojo parapičiams už tokių gražų rūpestį parapijos išlaikymui ir už taip gausias aukas. Klebonas pasidžiaugė, kad šias metais parapičiai daugiau suaukojo daromose rinkliavose bažnyčioje ir daug daugiau apmokėjo savo metinius mokesčius.

Whist Party

sausio 23 d. aprapijos salėje prie East 7-tos gatvės rengia Stepono Dariaus Posto moterų rėmėjų organizacija. Pradžią 7:30 val. vak.

Rengia sukaktuves

Sausio 22 d. So. Bostono skautų Kęstučio draugovė švenčia savo keturių metų gyvavimo sukaktį. Ta proga draugovė daro sėuig sausio 22 d. 7 val. vak. tautininkų namuose. Kviečia atsilankyti skautų vadus, savo tėvelius ir skautų bičiulius. Po iškilmingos sveigos įvyks arbatėlė, kurios metu skautai išpildys skautišką programą. Po arbatėlės — šokiai.

Vyrų choras

sausio 16 d. dainavo Amerikos veteranams, Veterans Administration Hospital, Jamaica Plain, Boston, Mass.

Gimė

Sausio 17 d. šv. Petro parapijos bažnyčioje pakrikštyta: Alfonso ir Teresės Bakinių sūnus Donaldas ir Alfonso vardais. Tėvai gyvena 370 Old Harbor St. So. Boston.

Prano ir Elenos Petrauskų sūnus Roberto ir Pranciškaus vardais. Tėvai gyvena 47 Elinor Rd., So. Weymouth, Mass.

Petro ir Marijos Šalų sūnus Petro ir Povilo vardais. Tėvai gyvena 82 West Brookline St., Dorchester.

BARASEVICIUS ir SŪNUS FUNERAL HOME
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARACEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
Tel. SOUTh Boston 8-2590

WAITKUS FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-menims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiasiomis kainomis. Kainos tuo pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

ZALETSKAS FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOUTH Boston 8-2609

Lithuanian Furniture Co. MOVERS
SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Mover
SO. BOSTON, MASS.
326-328 W. Broadway